

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA (KELANTAN)

**TRANSKRIP WAWANCARA BERSAMA
RAZAK BIN SENIK
TOKOH SENI RODAT**

OLEH:

ABU HANIFAH BIN ABU HASSAN	2019805252
NORASSEMA BINTI HALIM	2019219666

**PROJEK INI DIMAJUKAN KEPADA
FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT CAWANGAN KELANTAN
BAGI MEMENUHI KEPERLUAN KURSUS
IMR 604 – PENDOKUMENTASIAN SEJARAH LISAN
SEMESTER 05 (OKT 2021 – FEB 2022)**

TRANSKRIP WAWANCARA BERSAMA
RAZAK BIN SENIK
TOKOH SENI RODAT

OLEH:

ABU HANIFAH BIN ABU HASSAN	2019805252
NORASSEMA BINTI HALIM	2019219666

PROJEK INI DIMAJUKAN KEPADA
FAKULTI PENGURUSAN MAKLUMAT CAWANGAN KELANTAN
BAGI MEMENUHI KEPERLUAN KURSUS
IMR 604 – PENDOKUMENTASIAN SEJARAH LISAN
SEMESTER 05 (OKT 2021 – FEB 2022)

PENGHARGAAN

PENGHARGAAN

Assalamualaikum dan Selamat Sejahtera,

Bersyukur ke hadrat ilahi dengan limpah dan kumiaNYA dapat kami menyiapkan serta menyempumakan tugas bagi subjek “Oral Documentation (IMR604)” ini. Setinggi - tinggi penghargaan dan jutaan terima kasih kami tujukan kepada pihak-pihak yang terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam proses menyiapkan tugas kajian ini.

Di kesempatan ini, kami ingin mengucapkan jutaan terima kasih yang tidak terhingga kepada kepada pensyarah kami, Pn.Nor Kamariah bt Chik yang telah banyak memberikan tunjuk ajar dan bimbingan, serta memberikan idea-idea yang bemas kepada kami dalam menyempumakan penulisan ilmiah ini. Tanpa tunjuk ajar beliau yang tidak jemu-jemu kami mungkin tidak dapat menyempumakan tugas projek Sejarah Lisan ini.

Kepada ibu bapa kami serta keluarga, terima kasih di atas pengorbanan mereka dalam memberikan nasihat, semangat, bimbingan dan dorongan kepada kami dalam menyiapkan kajian ini. Tanpa berkat dan doa mereka maka kami tidak akan berjaya dalam menyiapkan tugas ini.

Selain itu, kami juga ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Encik Razak Bin Senik selaku ketua kumpulan Rodat Kampung Surau Panjang kerana sudi meluangkan masa dan memberikan kerjasama kepada kami. Tanpa bantuan yang diberikan dari segi sumber maklumat dan kerjasama daripada pihak beliau kami mungkin tidak dapat menyempurnakan tugas bagi subjek “Oral Documentation (IMR604)” iaitu Projek Sejarah Lisan.

Tidak lupa juga kepada kawan-kawan yang kami sayangi, terima kasih kerana banyak memberi bantuan dan sokongan kepada kami semasa menjalankan kajian ini. Akhir kata dari kami, selamat maju jaya. Jasa kalian amat dihargai. Sekian, terima kasih.

ABSTRAK

ABSTRAK

Abstrak: *Temubual ini telah dijalankan oleh dua orang pelajar bersama seorang tokoh iaitu Encik Razak bin Senik yang merupakan satu-satunya tokoh yang masih kekal meneruskan kegiatan seni warisan persembahan tradisional RODAT. Kajian ini dijalankan bagi bertujuan mengenal pasti perubahan dan perkembangan yang berlaku dalam kesenian RODAT di Kuala Terengganu. Perkembangan RODAT dapat dilihat melalui aspek lirik lagu, kostum, struktur persembahan, bilangan anggota kumpulan dan penerimaan masyarakat terhadap seni warisan persembahan RODAT. Data-data yang dikumpul melalui kajian ini dilakukan melalui dua kaedah iaitu penyelidikan melalui laman web internet, buku, sesi temubual dan penelitian lapangan. Selain itu, kajian ini turut mendapati bahawa seni warisan RODAT di Kuala Terengganu kian pupus akibat ditelan zaman. Oleh itu, seni warisan persembahan RODAT perlu diperkenalkan dan diketengahkan kepada generasi muda menerusi sesi pembelajaran di institusi pendidikan, dikomersilkan di peringkat kebangsaan seperti penganjuran festival RODAT dan juga Pok Rozakogram-Pok Rozakogram lain daripada kerajaan negeri Terengganu supaya seni warisan persembahan RODAT ini dapat diingati dan dianggap sebagai khazanah negara yang perlu dipertahankan.*

Kata kunci: *Rodat, seni warisan, Terengganu, Encik Razak bin Senik, Alat muzik tradisional*

Abstract: *The interview was conducted by two students with a figure, Mr. Razak bin Senik, who is the only figure who remains in the traditional RODAT performing arts. This study was conducted to identify the changes and developments that took place in the RODAT arts in Kuala Terengganu. The development of RODAT can be seen through aspects of song lyrics, costumes, presentation structures, group members, and community acceptance of RODAT's performing arts. The data collected through this study are done through two methods of research internet sites, books, interview sessions, and field research. In addition, this study also found that the art of RODAT heritage in Kuala Terengganu was extinct due to the swallowing of the times. Therefore, the legacy art of RODAT presentation needs to be introduced and presented to the younger generation through a learning session at an educational institution, is being nourished at national levels such as the RODAT festival and other programs from the state government of Terengganu so that the RODAT performing arts can be remembered and considered a national treasure to be preserved.*

Keywords: *Rodat, Heritage art, Terengganu, Mr. Razak bin Senik, Traditional musical instruments*

ISI KANDUNGAN

ISI KANDUNGAN

TAJUK	MUKA SURAT
Penghargaan.....	iii
Abstrak.....	v
Isi Kandungan.....	viii
Biodata Tokoh.....	x
Pengenalan.....	xii
Transkrip	
Bahagian 1: Latar Belakang Tokoh.....	2
Bahagian 2: Kerjaya Dalam Seni Rodat Serta Pencapaian.....	5
Rujukan.....	59
Lampiran	
Log Wawancara.....	62
Diari Kajian.....	75
Senarai Soalan.....	77
Senarai Gambar.....	82
Surat Perjanjian.....	85
Indeks.....	86

BIODATA TOKOH

BIODATA TOKOH

Nama: Razak bin Senik

Umur: 71 Tahun

Tempat Lahir: Kampung Surau Panjang

Nombor Telefon:

Alamat: Kuala Terengganu

Pekerjaan: Penjaja Makanan

Kerjaya: Tokoh Seni Rodat

Pendidikan: Sekolah Rendah Kebangsaan Atas Tol

PENGENALAN

PENGENALAN

Setiap ahli kumpulan diberi tugas oleh pensyarah, Pn.Nor Kamariah bt Chik untuk membuat tugas kajian dengan mencari tokoh tempatan yang bersesuaian yang menepati ciri yang dinyatakan oleh pensyarah kami iaitu mempunyai sejarah yang tersendiri mahupun orang lain, dan peristiwa yang berkaitan dengan tokoh bagi menyiapkan tugas kajian ini. Tugas kajian ini wajib untuk kami sebagai ahli kumpulan untuk melaksanakan kerana ia merupakan tugas yang perlu memenuhi semua perspektif yang diminta dalam skop projek bagi subjek “Oral Documentation (IMR604)” ini. Seterusnya, tugas kajian ini juga meliputi proses temubual bersama tokoh dan mentranskripkan segala perbualan dalam bentuk bertulis atau erti kata lain kaedah sejarah lisan.

Bagi mengetahui maklumat yang dicari dengan lebih lanjut, kami memilih Encik Razak bin Senik sebagai tokoh yang berpengalaman dan bersesuaian untuk ditemubual agar dapat menyiapkan tugas kami serta tugas ini juga dapat berjalan dengan lancar. Encik Razak bin Senik merupakan seorang seni warisan persembahan tradisional RODAT yang telah menerima banyak anugerah dan merupakan satu-satunya tokoh yang menjalankan seni warisan persembahan RODAT ini. Beliau yang kini berusia 71 tahun pada 23 September 1951, telah dianugerahkan Warisan Kebangsaan Orang Hidup pada 17 Oktober 2018 oleh YB Menteri Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia. Peringkat Negeri, beliau penerima Anugerah Seni Terengganu 2005 anjuran Kerajaan Negeri Terengganu dalam kategori Karyawan Seni (Muzik) yang diadakan pada 24 Februari 2006 bertempat di Dewan Besar, Wisma Darul Iman, Kuala Terengganu. Selain mengembangkan seni warisan RODAT, beliau juga bekerja sebagai penjaja makanan di Kampung Surau Panjang, Kuala Terengganu.

Dengan melihat pelbagai pengalaman yang dimiliki oleh seni tokoh RODAT ini, kami berasa sangat teruja untuk menemubual beliau sekaligus dapat membongkar rahsia disebalik pencapaian beliau. Oleh itu, tugas kajian sejarah lisan ini membawa keunikan dan kepentingan yang berharga kerana sejarah pencapaian seni tokoh ini dapat dijadikan inspirasi kepada golongan-golongan muda pada masa akan datang yang merupakan penggerak wawasan bagi sesebuah negara.

TRANSKRIP

TRANSKRIP

Rakaman ini mengisahkan tentang latar belakang, kerjaya, dan pencapaian Encik Razak bin Senik yang merupakan satu-satunya tokoh Seni Rodat yang kekal sehingga kini dan juga Tokoh Warisan Kebangsaan Orang Hidup (2018). Rakaman dan temubual ini dijalankan secara bersemuka di rumah tokoh warisan RODAT ini pada hari Jumaat, 19 November 2021 pada jam 05:30 petang. Berikut adalah hasil rakaman.

Petunjuk:

POK ROZAK: Razak Bin Senik

H: Hanif

BAHAGIAN 1: LATAR BELAKANG TOKOH

H : Boleh Pok Rozak bagitahu dok [tidak] nama penuh dulu [dahulu]?

PR : Boleh. Assalamualaikum wbt. Nama penuh kita nim [ini] orang panggil razak bin senik

NK : Lepas tu [selepas itu] umur Pok Rozak berapa?

PR : Tujuh puluh [tahun] lah kita kata.

H : Lepas tu [selepas itu] Pok Rozak daripada berapa orang adik beradik?

PR : Kita soam je [seorang sahaja]. Tunggal.

H : Anok [anak] tunggal

PR : Pok Rozak soam je [seorang sahaja]

H : **Pok Rozak lahir dimana?**

PR : Sinim lah [sini lah]

H : **Kampung surau panjang?**

PR : Haa (nada mengiakan) surau panjang.

H : **Lepas tu [selepas itu] pok rozak ada berapa orang anak [anak]?**

PR : Adanya hok [yang] - - empat oranglah, yang anak [anak] enam mati dua tinggal empat.

H : **Selepas habis zaman muda pok rozak sebagai... Dalam bidang Seni Rodat. Sekarang ni [ini] bekerja sebagai?**

PR : Bukannya nege [berniaga] ambik [ambil] upah jual hok [yang] orang. Ambik [ambil] Upoh [upah].

H : **Sekarang sebagai penjaja di kampung lah.**

PR : Ermm (nada mengiakan) jaja [menjaja] kampung lah. Bukannya kedai kopi dok [tidak] jaja [menjaja] depan tangga umoh [rumah] orang.

H : **Apa Gelaran Pok Rozak?**

PR : Ya saya ni orang panggil geloran [gelaran] pok rozak rodan neh.

H : Em (nada mengiakan)

PR : Pok Rozak rodak atau pun pok rozak wayang kulit, ye dua kare [perkara]
Main haa. Tapi asasnya kita main ni masa budak-budak ritu [hari itu], budak-
Budak ritu [hari itu] ibu bapak [ibu bapa] ator sekolah [hantar sekolah] main
Jugak [juga] sekolah [sekolah] mana? [dengan nada bertanya]. Sekolah
[sekolah] atas tol.

H : Em sekolah atas tol (nada mengiakan)

PR : Dok gi [tidak pergi] tu [itu] tempat nengoh [menengah] pasal untuk sekolah
Rendah sahaja. Haa (nada mengiakan) nengoh [menengah] tu [itu] pasal
Kita ibu bapak [ibu bapa] takdok pitih [tiada duit] pasal kena beli basikal,
Kena beli mende tu [benda itu] mende ni [benda ini] nokgi [nak pergi] jalan
Kaki dok [tidak] munosaboh [munasabah] padang midin nung [sana]

TAMAT BAHAGIAN 1

BAHAGIAN 2: KERJAYA DALAM SENI RODAT SERTA PENCAPAIAN

H : **A'ha (nada mengiakan)**

PR : Ngan [dengan] kampung nibong sini takdok [tiada] haaa (nada mengiakan)
Pada tu [itu] masa dulu haritu [hari itu] kita tengok hal rodat, permainan
Rodat ni [ini] ialah apa nim [ini] permainan tradisi lama haa (nada
Mengiakan) masa tu [itu] main yang kita ingat budak-budaknya, kita masa
Budak-budak ni ingat main tempat orang mengetam padi haa (nada
Mengiakan)

H : **Ouh sawah padi?**

PR : Haa (nada mengiakan) sawah padi, mengetam lah, ngetam ngan [mengetam
Dengan] tangan ketèhketeketch (meniru bunyi alat mengetam padi) haa
(Nada mengiakan) lama punya lama dang [sampai] kita besar sikit tu [itu]
Mukul abih [memukul habis] ngetam [mengetam] padi wak [buat] tong
[tempat memukul padi] haa (nada mengiakan) lepas pada tu [selepas pada
Itu] mukul-mukul [memukul] kita pun dokleh royak [tidak boleh bagitahu]
Cerita hok [yang] sepintas lalu lah. Dang [sampai] kita besar tu wak [buat]
Padi lepas pada [selepas pada] mukul [memukul] tu baru ada mesin pulok
[pula], lepas [selepas] mesin tu [itu] barulah orang main.

H : **Rodat?**

PR : haa (nada mengiakan) lepas ngetam padi ah [selepas mengetam padi lah] ye
Kata lepas [kalau kata selepas] mengetam mesin pun mengetam juga, lepas

Ngetam padi (selepas mengetam padi) kita main mana? Main di negeri Terengganu ni [ini] lingkugan kita ni [ini] semua kita main belake [semua Benda kita main] rodak kerana sebab orang upah kita rodak dok [tidak] Berapa ada dah [sudah] haaa (nada mengiakan) dok [tidak] berapa ada dah [sudah]. Main nak cerita main ni panjang lah kalau nak cerita dalam kampung, kampung kita ni [ini].

H : **Takpelah panjang pun ceritalah.**

PR : Haa (nada mengiakan) main ni [ini] semalam ataupun dua malam.

H : **Ho (nada mengiakan)**

PR : Haa (nada mengiakan) rodak sama dengan wayang kulit haa (nada Mengiakan) ye main saknim [nanti] dengan wayang kulit. Malam ni wayang Kulit, dua malam rodak, dua malam wayang kulit main.

H : **Emm (nada mengiakan)**

PR : Lepas tu [selepas itu] nok [nak] cerita belakelah [semua]. Lepas tu [selepas itu] Petang lebih kurang pukul dua, main wau

H : **Main wau (menyokong sambil mengangguk kepala)**

PR : Main wau tu [itu] termasuk orang haritu [hari itu] berlaga lembu haa (nada Mengiakan) lepas [selepas] ngetam [mengetam] padi yang betul, buat laksa,

Buat lok lik [kuih lok lik merupakan kuih tradisi terengganu yang sangat Lama], buat ping [empingan padi], kuih pooh Ada belaka [semua] masa Itu. Jadi kita dokleh [tidak boleh] nak cerita belake [semua] orang buat serok Mengkuang [anyaman mengkuang]. Serok mengkuang [anyaman Mengkuang] ini lah ye buat seperti angsa, macam ge [ayat penyedap loghat Terengganu tiada makna] ayam, macam ge itik [ayat penyedap loghat Terengganu tiada makna] orang zaman haritu pandai buat bende gitu [Macam itu] ye reka. Haa (nada mengiakan) buka kepala bubuh (letak) beras Atau pooh dalam tu. Haa (nada mengiakan). Lepas pada itu [selepas daripada Itu] main belake lah (semua lah]. Main-main ada pulak (pula) orang panggil Tempat bendang bola [padang bola] tanding [bertanding], main lah rodatnya.

H : Emm (nada mengiakan) asalnya main rodat dekat macam kawasan di padang-padang gitulah [seperti itu lah]?

PR : Padang-padang gitulah (seperti itulah). Haa (nada mengiakan) main pulok [pula] jatuh ke bulan berapa (nada bertanya), bulan dua sama dengan bulan Empat. Bulan lain dok [tidak] boleh main dah.

H : Bakpe tu? [kenapa itu ye?]

PR : Kerana sebab hujan. Vroom (bunyi motosikal) ada air haa (nada mengiakan) (suara orang bercakap) ada. Lepas tu [selepas itu] majlis perkahwinan ni [ini] Tempat makan gulai ni [ini] memang ada. Semalaman haaa (nada mengiakan) Main rodat start [bermula] pukul sepuluh.

H : **Pukul sepuluh pagi ke atau sepuluh malam?**

PR : Pukul sepuluh malam. (bunyi enjin motosikal)

H : **Ouh (nada mengiakan) pukul sepuluh malam lepas tu [selepas itu]**

PR : Pukul sepuluh malam (bunyi enjin motosikal) abih [habis] pukul enam pagi.
(tokoh ketawa)

H : **Tu [itu] majlis perkahwinan ke?**

PR : Hor [ye]. (bunyi enjin motosikal) mula-mula ye main - - pukul dua malam tulah
[itulah]

H : **Em-hurm (nada mengiakan)**

PR : Ye akat [angkat] kuih widan ye panggil kuih widan, orang terengganu
Panggil kuih widan ye duk [duduk] dalam talam gitu [macam itu] dua belas
Piring

H : **Haa (nada mengiakan) tu [itu] khas untuk pemain rodan ah [lah]**

PR : Hor [ye] untuk pemain rodan ah [lah] tu [itu]

H : **Lepas tu [selepas itu]**

PR : Pukul dua malam dia angkatlah mende tu [bende itu] angkat makan.
Makan- - lebih kurang lima belas minit ataupun dua puluh minit gitulah

[macam itulah]. Main pulok [pula] main- - dok weti [tidak berhenti] sampai
Pukul enam pagi ambe [hamba] oyak [bagitahu] tadi lah

H : Pukul enam pagi?

PR : Enam pagi

H : Untuk majlis perkahwinan lah?

PR : Majlis perkahwinan.

**H : Selain dari majlis perkahwinan ada lagi dok [tidak] macam dijemput rodan
ni [ini] untuk dipermainkan?**

PR : Ada lagi lenim [sekarang] tapi ada pun jarang

H : Jarang?

PR : Dok- - macam haritu [hari itu] doklah [tidak lah] banyak jemputan banyak
lenim [sekarang] lenim [sekarang] haritu [hari itu] lepas [selepas] bola pun
ada.

H : Erm-hmm (nada mengiakan)

PR : Menang bola orang main mende tu [bende itu]

H : Erm-hmm (nada mengiakan)

PR : Pekan budaya

H : **A'ha (nada mengiakan)**

PR : Macam ge [penyedap kata] daerah.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Kita gi [pergi] main belake [semua] daerah setiu.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Daerah besut takdok [tidak ada] daerah setiu, marang, dungun, kemaman
Semua kita gi [pergi] main belake [semua] tu [itu] rodak tu [itu]. Haa (nada
Mengiakan) wak [buat] pertandingan - - buat pertandingan tu [itu]
Berlawanlah sama rodak ni [ini] hor (nada mengiakan) haritu [hari itu]
rodak ni [ini] awang [merujuk kepada orang lelaki]

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Bukannya pemenim [seperti] setakat surau panjang sahaja.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Rodak seluruh negeri teranganu ni [ini] ada belaka [semua] rodak kampung
Mana - - pun kecuali dok [tidak] masuk besut – masuk tapi dok [tidak] rancak
mana macam ge [penyedap kata] kawasan kita ni [ini].... Rancak ye ni [ini]
mende [benda] lain besut.

H : Kiranya semua hantar wakil setiap daerah lah untuk pertandingan tu [itu]

PR : Haritu? [hari itu?]

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Horlah [ye lah] wakil ada ah [lah] kalu [kalau] jabatan ni [ini] jabatan
kebudayaan ni [ini] wak gi [buat pergi] orang dia wak gi [buat pergi]
aturcara gini - - [macam ini] kita dok panda [tidak pandai] nak aturlah
Wi [bagi] salam gitu [macam itu] ginim - - [macam ini] barulah haaa (nada
mengiakan) [bunyi motosikal] yelah [dialah] yang bagi ucapan hal rodan ni
[ini] haa (nada mengiakan) tapi kita ni [ini] care [ambik tahu] hal ucapan - -
hal rodan ni [ini] hal kampung.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Care [ambik tahu] hok [yang] dalam kampung ni [ini] boleh lah haaa [nada
Mengiakan] lepas tu [selepas itu] kita pun main - - main pantai pusta [pesta]
Pantai, tempat bendang - - main bola banyak lagi cara - - tempat orang
Bekwoh ni ah [kenduri ini lah] tempat majlis kahwin nim [ini]

H : **A'ha (nada mengiakan)**

PR : Banyaklah, masa tu naknak [setiap] malam mainan lain takdok [tidak ada]
Sebut kata orang buat perkahwinan malam - - apalah dok [tidak] kecuailah
Apa - - mesti rodan ada.

H : **Rodat ni wajiblah kat [dekat] negeri terengganu nim [ini]**

PR : A'ha (nada mengiakan) memang ada masa tu [itu] kalau [kalau] nak oyak
[bagitahu] upah ah [lah] dokleh ah [tidak boleh lah] tiga riya [ringgit]
Sorang [seorang] (tokoh ketawa) dokleh tiga riya [ringgit] soam [seorang]
(suara orang bercakap dibelakang) gi [pergi] jujuk [memanjang] dengan
Basikal

H : **Hor [ye] dengan basikal masa tu [itu]?**

PR : Ho [ye] dengan basikal lah, hok [yang] main di kuala terengganu nim [ini]
Dengan basikal je [sahaja] - - (tokoh ketawa)

H : **A'ha (nada mengiakan)**

PR : Basikal je [sahaja} yang di daerah nim [ini] (tokoh ketawa) kalau main di
Daerah kuala berang barulah datang beng [van] orang. Beng [van] pulok
[pula] orang nung [sana] lah bui [bagi] pitihnya [duitnya] kita dok [tidak] - -
Ye naik sajeje [sahaja]. Haaa (nada mengiakan) pahtu [selepas itu] (tokoh
Ketawa) dane - - [dimana-mana] tempat main belake [semua] kawasan
Kemaman pah lek nim [sebelah sini] sakat [setakat] daerah besut jarang - - je
[sahaja] pasal ye berat ke dikir barat haa (nada mengiakan) besut jarang - -
Je [sahaja] (tokoh ketawa) (suara orang bercakap dibelakang) ala main
Haritu [hari itu] gak [juga] awang oh [panggilan untuk orang lelaki]
Ceritanya panjang kalau [kalau] kita oyak [bagitahu] main ho [ye]. Main pulok
[pula] masa tu [itu] main atas tanoh [tanah]

H : **Atas tanoh [tanah]?**

PR : Haa (nada mengiakan) (tokoh ketawa)

H : **Takdok [tidak ada] macam pentas --?**

PR : Takdok [tidak ada] pentas main atas tanoh [tanah] wak [buat] basal [Pondok] sendiri buluh sementara.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : (Tokoh batuk) buat buluh apa men [macam] tiga ke enam batang tiang gak [juga] wak [buat] lupil [mengali lubang untuk tiang buluh] sikit gak [juga] Zikir atas tanoh [tanah] tulah [itulah] haa (nada mengiakan) sehingga start [mula] pada pukul sepuluh pah [sampai] pukul enam pagi.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Bawok [bawa] lagu tu gak [juga] olah [ala] tapi lagu rodan ni [ini] banyak lah banyak

H : **Lagu rodan tu kita selit akhir kekgi [nanti]. Rodan ni [ini] berapa orang ahli Kumpulan?**

PR : Ahli rodan kumpulan dua belas orang pelenggok [penari lelaki]

H : **Pelenggok [penari lelaki] tu [itu] apa?**

PR : Hok [yang] duk [tengah] cacangan [berdiri] - - hok [yang] laki [lelaki] tulah [itulah] pelenggok.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Macam ge (ayat penyedap) pok [tokoh merujuk kepada dirinya] duduk Conggok-angok [berdiri sahaja] selingan enam ataupun orang sepuluh Orang nim [ini] tepuk tar

H : **Haa (nada mengiakan)**

PR : Tepuk rebana tar nim [ini] haa (nada mengiakan) lepah pade tu [selepas pada itu] inang.

H : **Inang itu apa?**

PR : Inang tu enam orang haa (nada mengiakan).

H : **Laki [lelaki] ke perempuan?**

PR : Eh masa tu [itu] masa pok [merujuk kepada diri sendiri] ni[ini]

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Puam [perempuan] dah (suara orang bercakap dibelakang) masa dulu hari tu [itu] barulah laki [lelaki]

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Masa dulu hari tu [itu] masa kita oyak [bagitahu] nim [ini] ah [lah] masa pok

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Nim [ini] puam [perempuan] masa dulu hari tu [itu] laki [lelaki] haa (nada Mengiakan) mak inang [penyanyi atau penari perempuan] laki masa dulu lagi takdok - - [tidak ada] mak inang [penyanyi atau penari perempuan] laki [lelaki] pun takdok [tidak ada] apa pun takdok [tidak ada] main sahaja Gitulah [macam itulah].

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Main atas rumah.

H : **A'ha (nada mengiakan) main atas rumah.**

PR : Lenim [sekarang] kalau main atas rumah runtuh rumah. (tokoh ketawa)

H : **Lagi apa je [sahaja] yang ada?**

PR : Inang, pelenggok, dan tepuk tar rodan, rebana tulah [itulah].

H : **Ini jelah [sahajalah] yang ada dalam kumpulan rodan?**

PR : Kumpulan rodan? Inang?

H : **Inang tu [itu] sebut dah kan.**

PR : Ho [ye] mok inang lah ye panggil mok inang.

H : **Lepas tu [selepas itu] rodan ni [ini] ada tarian - - dok [tidak]?**

PR : Tarian - - comel lah

H : **Dia ada tarian lah kiranya?**

PR : Haa (nada mengiakan) tarian comel lah awang eyh [panggilan merujuk Kepada lelaki tokoh bercakap] haa (nada mengiakan) tarian mak inang Comel (suara orang belakang bercakap), tarian pelenggok comel. Tepuk tar Takdok [tidak ada] nari kerana sebab dia tepuk tar sahaja. Haa tu dia (nada Mengiakan) (bunyi motosikal) comel lah (suara orang bercakap dibelakang) (tokoh ketawa) (suara orang bercakap dibelakang) dia pelenggok.

H : **Lepas tu [selepas itu] dalam rodan ini ada berapa jenis alat musik?**

PR : Se je [satu sahaja].

H : **Satu je [sahaja]?**

PR : Tar je [sahaja] tar je [sahaja]

H : **Rebana ubi tu [itu] ke?**

PR : Aihh (menafikan) bana [rebana] tar rodan lah (suara orang bercakap Dibelakang) ho (nada mengiakan) hok tule [yang sama]

H : **Lepas tu [selepas itu] ada tak [tidak] pemakaian istimewa macam kalau main rodat kena pakai?**

PR : Kena pakai, wajib dah [sudah] ye kena pakai hok nak main depan orang besar apeme [selain itu] majlis perkahwinan macam - - lah. Orang hok [yang] laki [lelaki] pelenggok sut [baju] melayu.

H : **Pakai baju melayu?**

PR : Haa (nada mengiakan) sut [baju] melayu ye panggil. Pakai baju melayu, samping, dan Songkok.

H : **Songkok. Tengkolok dok [tidak] pakailah takdok [tidak ada] masa tu [itu]?**

PR : Takdok [tidak ada] gitu [macam itu] lah. Nim [ini] songkok, baju, selempang, kain, Seluar tu [itu] pakailah kira sekali dengan selempang. Lepas pada tu [selepas pada itu] Mak inang nim [ini] dia panggil baju potong kebaya.

H : **Baju potong kebaya?**

PR : Ho [ye] orang puam [perempuan] tahu lah kita nim [ini] dok [tidak] berapa tahu, cuma Main haritu [hari itu] orang panggil mak inang, potong kebaya baju haaa (nada Mengiakan).

H : **Lepas ti [selepas itu] yang mak inang tu [itu] macam ada dok [tidak] yang aksesori macam pakai yang atas kepala tu [itu] ke?**

PR : Ada ah [lah] pakai cok [batang] kita dok [tidak] reti [pandai] nak oyak lah [bagitahu lah] cok [batang] sanggul nim [ini].

H : **Haaa (nada mengiakan) cok sanggul.**

PR : Cok [batang] sanggul depan ni [ini] ada lah mak inang.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Hoo [ye] comel lah bincu [gincu] celok [mekap] haaa (nada mengiakan) (tokoh ketawa) comel lah pakaian dia haa (nada mengiakan) ada belake ah [semualah].

H : **Lepas tu [selepas itu]**

PR : Haa (nada mengiakan)

H : **Macam seseorang tu [itu] macam nak belajar rodan jangka masa berapa lama tu [itu] dia akan nak mahir?**

PR : Nak mahir nim [ini] ambe [saya] ngajor [mengajar] tiga pasukan dah [sudah] di negeri Terengganu nim [ini] hok [yang] mana ada sinim [sini]. Ni hok [yang] mana ada kita ngajor [mengajar] nim ah [inilah] dokleh sorang haram [semua gagal] (tokoh ketawa). Dokleh sorang haram [semua gagal] (suara orang bercakap dibelakang) ya - - .

H : **Kalau macam hok [yang] macam betul - - nak boleh tu berapa lama?**

PR : Tiga tahun, empat tahun.

H : **Tiga tahun, empat tahun masa?**

PR : Haaa -- (nada mengiakan)

H : **Lepas tu [selepas itu]**

PR : (Tokoh ketawa)

H : **Unsur -- apa yang ada dalam gubahan lagu rodat tu [itu]?**

PR : Lagu rodat tu [itu] dia ye panggil kitab hadrah ni [ini] kitab arab.

H : **Kitab arab?**

PR : Haa (nada mengiakan) bukannya kitab --

H : **Syair arab?**

PR : Haa (nada mengiakan) kitab arab betul lah. Ye asal rodat nim [ini] asal terengganu
Je [sahaja] lain takdok [tidak ada] dalam negeri lain takdok [tidak ada] terengganu
Je [sahaja] ho [ya] dia ambik asal silah [usul]. Orang terengganu ye gi [pergi]
kerja di Sudan.

H : **Sudan?**

PR : Arab ah [lah], haa (nada mengiakan) kerja dinum [disana] kerja masa tu [itu] kerja
kapal garan [kapal pelabuhan] kapal besar ah [lah] gi [pergi] jalan dinum [disana]
cari kerja. Perdagangan dia panggil.

H : **A'ah (nada mengiakan)**

PR : Pade tu [pada masa itu] ye pelabuhan dinum [disana] ye naik orang sini lah tu asal dulu orang terengganu lah. Asal dulu ye kelik [pulang] orang arab - - duk [duduk] main melambung - - tar takdok [tidak ada] talam [dulang].

H : **Talam [dulang]?**

PR : Talam [dulang] - - kecik [kecil] tu kan ada talam [dulang] besar nim [ini] ye buat Rebana.

H : **Ouh (nada mengiakan) wak [buat jadi rebana ganti.**

PR : Ho [ya] - - dah tar takdok [tidak ada] dia dok [tidak] pandai buat

H : **Ho [ya]**

PR : Main lah lagu nim [ini] - - melambung - - hok [yang] puam [perempuan] pun ada hok [yang] pelenggok kita kata ada tepuk bane [rebana] ada lah haa (nada mengiakan) ada (tokoh ketawa)

H : **Lepas tu [selepas itu] apa beza rodat dengan Makyong?**

PR : Aih (nada menafikan) mokyong bukannya dalam terengganu. Makyong ni dalam Kelantan.

H : **Sebab ada orang kata macam rodan ni [ini] ho [ya] sama macam makyong ah [lah] orang kabo [bagitahu].**

PR : Eh (nada menafikan) dok eh [tidak lah]

H : **Pok rozak boleh terangkan dok [tidak] apa beza rodan dengan Makyong?**

PR : Makyong nim [ini] dia gendang macam wayang kulit gop [juga]

H : **A'ha (nada mengiakan)**

PR : Ye tabuh [irama] ye tu [itu] takdok [tidak ada] - - ye dok [tidak] masuk surat [penulisan lirik] masuk apa main gitu je [macam itu sahaja]. Rebab, gendang, tawok [tetawak], gong lah tawok [tetawak]. Rodan nim [ini] dengan selawat.

H : **Haaa (nada mengiakan)**

PR : Dengan selawat tu [itu] lah bezanya. Ada surat [penulisan lirik] depan nim [ini] tapi haritu [hari itu] takdok [tidak ada] dah [sudah] ye ambik di - - yayasan islam haritu [hari itu] nak baiki nak baru dia dokwi [tidak bagi] pah lenim [sampai sekarang] kita surat [penulisan lirik] tu [itu]

H : **Kiranya rodan ni [ini] beza dia rodan ada unsur islamik lah dalam tu [itu]?**

PR : Ho [ya] lah. Ye kalu [kalau] nak main rodan kata mende gitu [ayat macam itu] sebut ye kena sebut nama allah kan, selawat ke atas nabi ada jugak [juga]. Rodan jatuh ke berzikir. Ye apameni [apa benda ini] kalu [kalau] nak - - kalau sebut nama Allah swt sebut atas nama allah, selawat. Kencing kena basuh (tokoh ketawa)

H : **Kiranya ada macam pantang larang orang nak main rodan tu kena buat. Kena bersih diri dulu lah?**

PR : Ho lah [yelah] nak bersihlah kita nak gi [pergi] dikir tu kita mandilah janganlah pulok [pula] kencing cor [kencing merata]. Ye sebut dengan nama Allah kan.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Ho [ya] dok [tidak] boleh lah najis duk [duduk] tubuh, sebut nama tuhan hok [yang] tuhan ni [ini] hok [yang] Maha suci kan.

H : **Ya betul**

PR : Hok [yang] suci gak [macam ini] dokleh ah gitu [tidak bolehlah macam itu] (tokoh ketawa). Wayang kulit, mokyong dakpe [tidak apa].

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Ho [ya] ngadap [menghadap] rebab mokyong ni [ini] ngadap [menghadap] rebab. Kita dok [tidak] tahu nak ceritalah mokyong pasal kita dok [tidak] main mokyong. Cerita sikit - - boleh ho [ya] ye dok [tidak] beza. Mokyong dengan rodan ni [ini] dia beza. Rodan dia selawat haa (nada mengiakan) dikir dia tu selawat macam - - lah selawat bukannya dikir untuk main gitu [macam itu] haa (nada mengiakan) macam mokyong tu [itu] dakpelah [tidak apalah] (tokoh membuat alunan nada mokyong) (tokoh ketawa) ho [ya] takpe [tidak apa lah] (tokoh membuat alunan nada mokyong) ho [ya]

H : **Pastu [selepas itu] ada dok [tidak] macam nape [apa] ni [ini] mengiktirafan daripada pembesar ke kerajaan ke hok [yang] pok rozak terima?**

PR : Ada jugok [juga], anugerah ada tapi takat [setakat] gitu [macam] tuje [itu sahaja] dok [tidak banyak]. Ye [dia] ambik tokoh - - kita tokoh rodan nim [ini] masa tukkali [aktif] belajar haritu [hari itu]. Jadi tukkali [aktif] belajar haritu [hari itu] jadi kita kerajaan wi [bagi] tokoh, takdok [tidak ada] dah nak cari lain.

H : **Tokoh Seni Rodan?**

PR : Seni Rodan dengan seni wayang kulit.

H : **Ouh (nada mengiakan) dua - -.**

PR : wayang kulit takdok [tidak ada] orang pandai buat wayang tu [itu] haa (nada mengiakan) kecuali kita nim [ini] di negeri terengganu nim [ini]. Besut takdok [tidak ada] dah, kemaman takdok [tidak ada]. Takdok [tidak ada] orang pandai.

H : **Kiranya pok rozak soam [seorang] jelah [sahaja lah] macam boleh buat lagi sekarang ini?**

PR : Haa (nada mengiakan) takdoknya [tidak adanya] orang besut mari [datang] beli sini.

H : **Sampai sekarang pok rozak buat lagi ke?**

PR : lenim [sekarang ini] dok [tidak] buat dah. Dok [tidak] wape [berapa] nampak nak

Sobek [ukir] bunga dok [tidak] berapa nampak. Dalam dua, tiga tahun baru nim [ini] duk [duduk] buat lagi. Orang mari belilah wayang kulit.

H : Okay, wayang kulit tu [itu] anggaran berapa harga orang nak beli?

PR : Masa haritu [hari itu] kita jual lima ratus ye panggil sekapus [figura], serama sama Dengan laksana [nama karakter wayang kulit] - - sekapus lima ratus haritu. Lenim [sekarang ini] orang dokwi [tidak bagi] buat dah murah pasal apa kita dok [tidak] berapa nampak [nampak] dah nak sobek [ukir] bunga. Haa (nada mengiakan) kalau [kalau] tu [itu] pun mahal lagi. Takdok [tidak ada] orang ulik wak [buat] mende [bende] nim [ini]. Haa (nada mengiakan).

H : Lepas tu [selepas itu] ada dok [tidak] kenangan - - sepanjang pok rozak main rodak ni [ini] kenangan yang dok [tidak] boleh lupakan macam kenangan manis lah masa main rodak inilah [ini lah] masa muda sampai sekarang?

PR : Lenim [sekarang ini] misalan kita nak main pun boleh lagi main. Nak main ambik Kemanisan hok [yang] nak main. Kalau [kalau] kira - - main tu [itu] dok [tidak] palok [sesuai] lah kita orang tua dah [sudah] tapi nak atar [hantar] budak - - tu [itu] dok [tidak] boleh - - nim [ini] terpaksa kita gi [pergi] jugop [juga] nak main. Haa (nada mengiakan) kalau dok [tidak] gi [pergi] kata - - jabat [pejabat] kebudayaan kalau [kalau] mung [kamu] dok [tidak] gi [pergi] pok rozak eh [nada bertanya] (bunyi enjin motosikal) dokleh [tidak boleh] main ah [lah] (bunyi enjin motosikal) dokleh [tidak boleh] pasal apa? Takdok [tidak ada] orang pandai.

(bunyi orang bercakap dibelakang) haa (nada mengiakan) pasal tulah [itu lah] kita walau dokane [macam mana pun] kita gi [pergi].

H : **Selain pok rozak main Seni Rodat nim [ini] kat [dekat] terengganu, ada dok [tidak] macam luor [luar] negara?**

PR : Ada jugop [juga].

H : **Negara apa tu [itu]?**

PR : Kita gi [pergi] - - lah cara hal wayang kulit ada jugop [juga] ah [lah]. Taiwan, Hong Kong, Jepun, Singapura, seagy [satu lagi] dok [tidak] ingat alik [sebelah sana] nim [ini] ah [lah] Thai [Thailand] gane [macam mana] dakhu [tidak tahu] leknum [disana] ah [lah] kita dok [tidak] ingat.

H : **Thailand?**

PR : Ho [ya] leknum [sebelah sana] lah. Tempat orang gi [pergi] hangat nung [sana], Orang keloh [berkelah] apa. Gi [pergi] main jugop [juga] dinum [disana]. Sekali je [sahaja].

H : **Kalau dinum [disana] ye [dia] main macam untuk uat [buat] persembahan sahaja ke atau ada majlis dia?**

PR : Persembahan saje [sahaja]. Pata [pantai].

H : **Hoo (nada mengiakan) kat [dekat] pantai.**

PR : Haa (nada mengiakan) pata [pantai] iya jugop [ia juga]. Haa (nada mengiakan).
Macam dekat kita nim [ini] pata [pantai] Batu Burok ah [lah]. Haa (nada mengiakan).

H : **Haa (nada mengiakan) pesta pata [pantai] lah kiranya?**

PR : Haa (nada mengiakan) pesta pata [pantai] main. Kita main masa dulu [dahulu] haritu [hari itu] kalau misalan [misalnya] kita oyak [bagitahu] orang main pata [pantai] nim [ini] orang main pata [pantai] nim [ini] orang gong, orang pasir panjang main situ. rodad. Ye [dia] main empat belas hari. Rodat tu [itu] ada sokmo [sentiasa] nanak malam [setiap malam]. Rodat - - dok [tidak] rodad orang nim [ini] - -. Haritu [hari itu] rodad banyak dulu [dahulu] haritu [hari itu] lenim [sekarang] ni [ini] je [sahaja] kita rodad Surau Panjang nim [ini] je [sahaja] ada lagi rodad lain takdok [tidak ada]. Ho [ya], jadi jenis rodad nim [ini] nak kata payoh [susah] pun payoh [susah] lah memang dah [sudah]. Orang daripada mekah daripda leknung [sebelah sana] ye duk [duduk] alik sini mekah pada mekah. Mari empat orang pakai jubah dengan serban mari umah [rumah] kita nim [ini] lah.

H : **A'aha (nada mengiakan)**

PR : Orang jurubahasa dia buat mari. Ambe [saya] kata orang mari dana nim [dimana ini] nok [nak] - - lah dengor [dengar] nok [nak] - - lah nok [nak] suruh nyanyi lagu rodad.

H : **Haa (nada mengiakan)**

PR : Dah kata leknung [disana], dinum [disana] boleh jugok [juga] cara dinum [disana] sini cara sini. Mende [benda] tu [itu] serupa lagu tu [itu] lain - -.

H : **Ho [ya].**

PR : Lagu tu [itu] serupa ayat tu [itu] lain - -. Haa (nada mengiakan) ayat mung [kamu] Ya Hayyum lah Ya hayyu mu Ya Qayyum gitulah [macam itulah]. Hok [yang] dia tu [itu] nok [nak] ye kata boleh dok [tidak] beli rebana ni nok [nak] lima utir [biji]. Kata boleh.

H : **Nok [nak] wak [buat] balik dekat Arab?**

PR : Nok [nak] wak [buat] balik dekat Arab.

H : **Lepas tu [selepas itu]**

PR : Pada tu [itu] dia belilah, masa tu [itu] dua ratus sutir [sebiji].

H : **A'ha (nada mengiakan).**

PR : Kita jual dua ratus inggit [ringgit] sebutir [sebiji] haa (nada mengiakan). Ye beli lima utir [biji] ada seribu beli lama lah kita oyak [bagitahu] nim [ini].

H : **Takpe - - [tidak apa].**

PR : Haa (nada mengiakan) dia beli patutnya orang hok [yang] sinim [sini] (tokoh ketawa) ye - - gi [pergi] kelih [tengok] hok [yang] dia main tu [itu] nok [nak] tepuk dok [tidak] pandai.

H : **Ho [ya] dok [tidak] pandai nok [nak] main rebana tu [itu]**

PR : Ho [ya].

H : **Pahtu [selepas itu]?**

PR : Pahtu [selepas itu] dia tepuk koksey [ikut suka hati] gitu ah [macam itulah]. Ye kata dok [tidak] ingat nim [ini] nok [nak] ambik apa benda nim [ini] kaset umoh [rumah] pok rozak sekeping. Ambe [saya] kata takdok [tidak ada] kaset. Ambe [saya] dok [tidak] buat.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan).**

PR : Kalu [kalau] nok [nak] dengor [dengar] wak [buat] mari ibu dia [tokoh maksudkan alat perakam] tu [itu] dia tangkap - - tape [pita suara]. Haa (nada mengiakan) gaya nok [nak] balik derah [cepat] ye dokdang [tidak sempat]. Rebana tu dia belilah puk [tepu] Bahse [gaya] dia tulah [itulah] gane [macam mana] - - dinum [disana]. Balik dinum [disana] lama lah jugok [juga] balik. Ada orang soam [seorang] orang leknung [disana] jual karpit sinim [sini]. Jual karpit, ambe [saya] duk [duduk] buat paku bane [rebana] paku - - ambe [saya] pun saloh [salah] nyanyi lagu rodat se [satu]. Oh (nada terpegun) itu okay jawab dia. Okay - - begini saya ade [ada] jugok [juga] nim [ini]. Haa (Nada mengiakan). Gerdak [rodat] - - kita panggil rodat ye panggil gerdak [rodat].

H : **Dekat arab dia panggil gerdak [rodat]?**

PR : Dia panggil hadrah.

H : Hadrah?

PR : Hadrah dia panggil. Haa (nada mengiakan) ye dengor [dengar] orang sinim [sini] Rodat - - dia kata rodak atek [juga] tu [itu]. Maknanya dia duk [duduk] sinim [sini] Lama dah [sudah] jual karpet. Ye duk [duduk] kelih [tengok] sokmo [sentiasa] apa tu [itu] batu buruk nung [sana] orang persembahan rodak - - ye kata rodak atek [juga] haa (nada mengiakan). Ye mari kelih [tengok] sinim [sini] kita maku [memaku] nim [ini]. Nyanyi pok [Encik] satu lagu. Kita nyanyilah lagu mu ya hayyum, allah sedapnya pok [Encik] ginim [macam ini]. Ye pun ada jugok [juga] dalam kaset dia tu [itu] serupa telepon [telefon] lah serupa ginim [macam ini] pasang la wea [sekarang]. Hok [yang] ye sedap doh [sudah] kita dok reti [pandai] sutiramo [apapun] ho [ya] (tokoh ketawa) dok reti [tidak pandai] (bunyi enjin motosikal)

H : Lepas tu [selepas itu] (bunyi enjin motosikal) macam sekarang nim [ini] macam rodak nim [ini] selain pok rozak ada dok [tidak] orang?

PR : Selain pada kita, takdok [tidak ada] doh [sudah] barangkali rodak.

H : Takdok [tidak ada] doh [sudah] mewarisi?

PR : Takdok [tidak ada] - -. Jadi orang kebudayaan nim [ini] ye cari belake ah [semualah] - - hal rodak.dok gitu [tidakah macam itu]?

H : **Haa (nada mengiakan)**

PR : Ye kata jangan berhenti pok rozak (bunyi enjin motosikal) pasal surau panjang sepanggung lagi [satu- satunya lagi] lain takde [tidak ada].

H : **Surau Panjang satu-satunya ada lagi?**

PR : Ho [ya]

H : **Pastu [selepas itu]?**

PR : Ambe [saya] kata, ambe [saya] nok [nak] weti [berhenti]. Eh jangan - - weti [berhenti] dia kata doksoh [jangan berhenti] lain takdok [tidak ada]. Cakap terengganulah takdok [tidak ada] lain dia. Masa bukanlah masa dulu [dahulu] haritu [hari itu] nanak [setiap] buah kampung ada. Lenim [sekarang ini] takde dah takdok [tidak adasudah]. Tinggal sini sepanggung je [satu-satunya lagi sahaja]. Kalu [kalau] sini berhenti abihlah [habislah].

H : **Yang pok rozak kata yang pok rozak dengan tiga kumpulan tadi sekarang nim [ini] berlatih dokagi [tidak lagi] aktif dokagi [tidak lagi]?**

PR : Dopni [budak kampung kita ini] - -

H : **Aktif dok [tidak]?**

PR : Dok [tidak]

H : **Dok [tidak] aktif doh [sudah].**

PR : Hok [yang] ketiga nilah [inilah] hok [yang] berlatih lagi. Yang pertama takdok doh [tidak ada sudah], yang kedua takdok doh [tidak ada sudah], yang ketiga nim [ini] kalu [kalau] nok [nak] main rodan ada lagi.

H : **Ada lagi sekarang nim [ini]?**

PR : Haa (nada mengiakan). Kerol - -, adik kerol, ayoh [ayah] kerol, din. Main belake ah tu [semualah itu]. Haa (nada mengiakan). Mansur ngan [dengan] jaapor ada lah alik[sebelah] kolam nung [sana]. Ambe [saya] dok [tidak] kenal nama jugok [juga] budop [budak - -] - - boleh lah untuk melenggok lima enam orang tu [itu].

H : **Erm-hmm (nada mengiakan).**

PR : Haa (nada mengiakan) ada lagi (bunyi enjin motosikal) baru weti [berhenti] - - ni [ini] pah [selepas] masa nim lah [inilah] masa covid nim [ini]. Jadi orang dokwi [tidak bagi] main. Orang sentuh dokwi [tidak bagi] main sabit [berkait] dengan covid nim [ini] ye kata ye dokleh [tidak boleh] duduk rapat - - dokleh [tidak boleh] kena duk [duduk] jarok [jarak] - - pun dia ator kusi [kerusi] bukannya orang dua tiga puluh orang sepadang [satu padang] tu [itu] penuh orang tengok. Haa (nada mengiakan) tulah [itulah] weti tu [berhenti itu] start [bermula] tahun dua ribu dua puluh, dua ribu dua puluh satu takdok [tidak ada]. Dok [tidak] main dokleh [tidak boleh].

H : **Sebab ada covid nilah [inilah].**

PR : A'aha (nada mengiakan) covid nim [ini]. Haa (nada mengiakan)

H : Lepas tu [selepas itu] contohnya pok rozak ada dok [tidak] nasihat untuk bakpe [kenapa] rodan nim [ini] tidak patut dilupakan kita kena warisi anak muda nim [ini]? Ce [cuba] pok rozak bagi nasihat sikit.

PR : Jadi, pamoni [sebab ini] rodan nim [ini] boleh kalau [kalau] misalan [misalnya] tapi asas Hok [yang] surau asas hok [yang] orang lama - - orang terengganu takdok [tidak ada] lah misalan [misalnya] orang dok pamoni [tidak apa ini] berikat [pelajari] balik.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan).**

PR : Haa (nada mengiakan). Takdok [tidak ada] lah. Haa (nada mengiakan) jadi hok [yang] model [jenis] lagu baru lenim [sekarang ini], lagu nyanyi orang dok [tidak] Berapa nok [nak]. Pasal tu [itu] orang jabat - - [jabatan - -] mari daripada kuala lumpur nung [sana] semua apemoni [apa semua ini] mari sanjung kita ni [ini] suruh main.

H : **Haa (nada mengiakan) suruh main.**

PR : Suruh main. Main pok rozak eh (nada merayu). Haa (nada mengiakan) rodan jangan tinggal kerana sebab apa lain - - ye cakap ye lain takde [tidak ada] dah [sudah] - - (tokoh ketawa). Boleh nok [nak] main tapi dokleh [tidak boleh] nok [nak] main lagi. Ye nok [nak] bawok [bawa] gi [pergi] kuala lumpur pulok [pula] kat [dekat] dia nung [sana]. Haritu [hari itu] gi [pergi] doh [sudah]. Wape [berapa]

malam xhu [tidak tahu] kita dok [tidak] ingat dah main haritu [hari itu]. Haa (nada mengiakan).

H : Lepas tu [selepas itu] pok rozak ada dok [tidak] cadangan untuk macam kita cara untuk kembalikan kegemilangan rodan nim [ini] kepada anak muda. Macam pok rozak ada dok [tidak] cadangan buat macam majlis ke apa ke?

PR : ada. Kita cadang sokmo [sentiasa]. Doh [sudah] budop [budak--] – hok [yang] belajar [belajar] main hoktu [yang itu] je [sahaja]. Hok [yang] kata hok [yang] ketiga tu [itu]. Hok [yang] pertama, hok [yang] kedua tu [itu], hoktu [yang itu] dokleh [tidak boleh] main doh [sudah]. Pasal apa boleh cucu belake [semua] doh [sudah].

H : Kahwin doh [sudah]?

PR : Haa (nada mengiakan). Kahwin nok [nak] kata sebut boleh cucu dok [tidak] berapa nok [nak] lah. Haa (nada mengiakan) kita nim [ini] doksoh [tidak perlu] kiralah.

H : Selain - - memang terengganu jeke [sahaja ke] ada rodan nim [ini]?

PR : Takdok [tidak ada] lain takdok [tidak ada]. Terengganu ni [ini] dia ambik musaqarah apa benda ni [ini] hok [yang] ambe [saya] oyak [bagitahu] ambik daripada Sudan saknimlah [yang tadilah]. Ye ambik dengan orang arab sendiri. Bukannya tapi menapi [menegaskan bahawa] asalnya orang sinim [sini] gi [pergi] dinum [disana]

- H** : **Dia pergi ke Arab balik tu [itu] - -**
- PR** : Balik tu [itu] dia kelih [tengok] ye buat - - ye boleh gok [juga] baca kitab Arab nilah [inilah].
- H** : **Erm-hmm (nada mengiakan).**
- PR** : Ye waklik [buat balik] - - barulah ye ngajor [mengajar] ye tari [menari] ginim [macam ini] - - barulah dia ikut jadi dia belajar lama jugok [jug] dinum [disana].
- H** : **Haa (nada mengiakan)**
- PR** : Ho [ya] orang waklik [buat balik]
- H** : **Sebab itu ada unsur islamik jugak [juga] dalam rodat tu [itu] sebab pengaruh daripada Arab?**
- PR** : Haa (nada mengiakan). Asal Arab ah [lah] bukannya asal terengganu nim [ini]. Terengganu ni [ini] orang gi [pergi] belajar dinum [disana]. (bunyi enjin motosikal).
- H** : **Ho [ya]**
- PR** : Balik terengganu, lain takdok [tidak ada] (bunyi enjin motosikal) haa (nada Mengiakan).

H : **Lepas tu [selepas itu], pok rozak sekarang nim [ini] sudi dokagy [tidak lagi] jadi tenaga pengajar Seni Rodat?**

PR : ho [ya] Seni Rodat apemeni [apa semua ini] kalau misalan [misalnya] deme [mereka] nok [nak] belajar [belajar] kita ajor [ajar] lagi kohor [perlahan-perlahan] - - haa (Nada mengiakan) nok [nak] wi [bagi] baru - - kita ajar lagi. Pasal apa rok [kuat] lagi lah untuk nok [nak] belajar [belajar], untuk nok [nak] ngajor [mengajar] tu [itu] haa (Nada mengiakan) nok [nak] ngajor [mengajar] budop [budak-budak] - - tu [itu] kita ambik [ambil] hok [yang] anak [anak] - - murid hok [yang] kita hok [yang] lama - - tu [itu] soam dua [dua orang] jugok [juga]. Jadi ah [lah].

H : **Erm-hmm (nada mengiakan).**

PR : Ambik hok [yang] deme [mereka] yang tepuk bane [rebana] nim ah [inilah].

H : **Dalam rodan ni [ini] kalau macam contohnya soam [satu orang] takdok [tidak ada] sape [siapa] dia peranan penting dalam rodan tu [itu]. Macam hok [yang] tepuk rebana ke?**

PR : Ho [ya] kalau misalan [misalnya] takdok [tidak ada] kita tokleh er [tidak bolehlah]. Pasal bane [rebana] ning [ini] dia asal dulu. Bane [rebana] (bunyi tokoh menepuk rantai ikut rentak rebana) nim [ini] asal dulu apeni [apa ini] kita nok [nak] selawat, Kita nok [nak] dikir, nok [nak] melenggok (bunyi tokoh menepuk rantai ikut rentak rebana) semua atas orang.

H : **Bane [rebana]?**

PR : Bane [rebana] belake [semua]

H : **Kalau takdok [tidak ada] rebana memang dokleh [tidak boleh]?**

PR : Dokleh [tidak boleh] nok [nak] gi ah [pergilah]. Orang dok [tidak] panggil rodah
doh [sudah].

H : **Orang dok [tidak] panggil rodah.**

PR : Ho [ya] orang dok [tidak] panggil rodah lah kalau takdok [tidak ada] bane [rebana]
(bunyi enjin motosikal).

H : **Cara main rebana tu dia ada teknik dok [tidak] macam beza dok [tidak]
dengan permainan lain (bunyi enjin motosikal).**

PR : Eh ada, bahasa dia rodah dia dokleh [tidak boleh] lagu lain.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan).**

PR : (Tokoh membuat nada tepukan rebana) haa (nada mengiakan) - -

H : **Ye ada macam langkah dia macam irama dialah?**

PR : Holah [yelah] irama dialah tu [itu] (bunyi enjin motosikal) haa (nada mengiakan).
kita nok [nak] jalan nim [ini] (tokoh membuat nada alunan rebana) kaki nim [ini],
(tokoh membuat nada alunan rebana) kaki belakang pulok [pula], pat (tokoh
membuat nada alunan rebana) kaki depan, gelum ((tokoh membuat nada alunan

rebana) kaki belakang pulok [pula]. Haa (nada mengiakan) ye jalan atas tar. Kaki sknim [tadi] nok [nak] kena atas tar kalau dok [tidak] - - straight [lurus]. Haa (nada mengiakan).

H : Pastu [selepas itu], inang ni [ini] macam tarian tu boleh pok rozak tunjuk dok [tidak] pergerakan tarian tu sikit inang?

PR : Tarian ye molek ah [cantiklah] jadi kita orang tua dok [tidak] jadi. Dok [tidak] jadi doh [sudah] kita orang tua (tokoh ketawa).

H : Boleh pok rozak tunjuk sikit tangan dia gerok [gerak] gane [macam mana]?

PR : (Tokoh membuat nada tepukan rebana) haa (nada mengiakan) - - (sambil membuat gerakan tarian rodan) haa (nada mengiakan) gitu [macam itu] mak inang.

H : Selain majlis perkahwinan ada dok [tidak] majlis lain selain daripada bola ke (bunyi enjin motosikal) ada dok [tidak] majlis kesyukuran ke hok [yang] rodan?

PR : Orang panggil - -

H : Majlis kesyukuran?

PR : Haa (nada mengiakan) orang padohlah [jemput] kita kate [kata] orang terengganu Kate [kata] panggil. Padoh hok [yang] tule [sama]. Haa (nada mengiakan) tapi ada lah ye padoh kitanya. Haa (nada mengiakan). Sekarang haritu [hari itu] beza beng [banyak] haritu [hari itu] ambe [saya] oyak [bagitahu] upah seratus enam puluh. Sekarang lenim [hari ini] seribu lebih upah. Kalau idok [tidak] - -wape

[berapa] nok [nak] gi [pergi]. Paduan [bahagi masa] dengan kerja nim [ini]. Haa (nada mengiakan) molek kate [misal kata] kerja lima puluh, dikir pun nok [nak] lah lima puluh jugak [juga] kerana sebab apa sudah pukul dua belas lah kata. Satrt [mula] pukul sembilan setengah pukul dua belas abih [habis] haa (nada mengiakan).

H : Tu [itu] zaman sekarang, kalau dulu [dahulu] macam pukul sepuluh sampai enam pagi kan?

PR : Haa (nada mengiakan) dulu [dahulu] -- apeni [apa ini] dikir ye masa dulu [dahulu] Orang dok [tidak] puas - - wane [macam mana] sekala sampai pisang sebakul pisang masok [masak]. Hok [yang] tepung hok [yang] tepung widan [kuih] ambe [saya] oyak [bagitahu] angkat doh [dah] orang angkat pulok [pula]. Dalam bane [rebana] tu [itu] tor [tar] rodat empat bane [rebana] tujuh bane [rebana] pun nok [nak] bane [rebana] tu [itu] orang tang [lempar]. Sakat [setakat] ning [ini] (tokoh membuat bunyi Balingan) cepok [campak].

H : Cepok [campak] apa tu [itu]?

PR : Cepok [campak] rokok atas dada mak inang.

H : Hoo (nada mengiakan)

PR : Bukannya muka. Dada ea [ini]. Haa (nada mengiakan) alik [belah] bawah ea [ini]. Rokok masa dulu [dahulu] haritu [hari itu] rokok murahlah bukannya rokok mahal serupa lenim [sekarang ini]. Rokok spid [jenama rokok].

H : Er (nada hairan) ye lepor [lempar] rokok tu [itu] untuk apa itu?

PR : Untuk nemok [mak inang akan mengambil duit menggunakan mulut].

H : Nemok [mak inang akan mengambil duit menggunakan mulut] itu apa?

PR : Mok inang tu [itu] nemok [mak inang akan mengambil duit menggunakan mulut]

H : Istilah nemok [mak inang akan mengambil duit menggunakan mulut] tu [itu] gane [macam mana] tu [itu]?

PR : Nemok tu [itu] dia boleh ambik [ambil] pitih [duit] atas tanoh [tanah] masa tu [itu] Atas tanoh [tanah] dia apor [hampar] tikor [tikar] haritu [hari itu] gop [juga] ye Ambik [ambil] pitih [duit] atas tanoh [tanah] tu [itu] ambik [ambil] ngan [dengan] Mulut ye. Orang lepor [lempar] sesoam [satu seorang] pitih [duit] misalan [misalnya] kalau seriya [satu ringgit] mok inang enam orang, enam riya [ringgit]. Ye ambik [ambil] dalam nari [tarian] ye tu [itu]. Tu [itu] panggil nemok [mak inang akan mengambil duit menggunakan mulut] tu [itu].

H : Sambil - - nari [menari] dia ambik [ambil]?

PR : Haa (nada mengiakan) (tokoh ketawa) masa dulu [dahulu] haritu [hari itu] sambil - - nari [menari] (bunyi enjin motosikal) tu [itu], ye ambik [ambil] apemoni [apa benda ini] nge [dengan] mulut pitih [duit] saknim [seperti tadi].

H : **Yang duit tu [itu] macam wajib orang bagi ke atau macam dia nak bagi dia bagi gitu [macam itu]?**

PR : Haa (nada mengiakan) kalau orang nok [nak] bagi saja dok [tidak] nemok [mak Inang akan mengambil duit menggunakan mulut] ah [lah] bagilah seriya [satu ringgit] - - soam [seorang] hok [yang] tu [itu] duit lour [luar] ye panggil. Haa (nada mengiakan). Kalau dikir tempat askor [askar] gitu gok [macam itu juga] dok [tidak] seriya [satu ringgit] lima riya [ringgit] - - boleh ke mak inang lah pasal ye petong[belanja] atas mok inang. Ye petong [belanja] bukan ye petong [belanja] soam [seorang] petong [belanja] belaka [semua] lima orang kalau dok [tidak] deki [dengki]. Haa (nada mengiakan) lima orang tu [itu] orang ni [ini] petong [belanja] se [satu] dua ni [ini] orang lain belake [semua] ni [ini] - - boleh lima orang dua puluh lima riya [ringgit]. Haa (nada mengiakan) abih [habis] askor [askar] ye pitih [duit] banyok [banyak] masa tu [itu].

H : **Ow (nada mengiakan) askor [askar].**

PR : Main di patah baru [nama kampung] ah [lah]. Di patah baru. Kat [dekat] musing [pusing] keliling tulah [itulah]. Masa tu [itu] dia ada musing [pusing] keliling situ. Ho [ya] main situlah. Ho [ya]. Main di Teluk Kalung di kijal ke Kemaman haritu [hari itu] Teluk Kalung tu [itu]. Dia askor [askar] jugop [juga] askor [askar] wakgi [buat pergi] ambik sinim [sini] dengan lori ye dengan truck.

H : **Haa (nada mengiakan) ye macam ye jemput pastu gi [pergi]**

PR : Haa (nada mengiakan) dia jemputlah dia mari ambik [ambil] kita nih [ini]. Masa tu [itu] dokdoh [tidak sudah] - - tengah malam doh [sudah] - - dekat pukul dua belas je [sahaja] kul [pukul] sepuluh kul [pukul] sembilan tengah main kul dua belas sudoh [selesai] pah [selepas itu] ye mari ator [hantar] balik kita pulok [pula]. Haa (nada mengiakan) main belake [semua] masa dulu [dahulu] haritu [hari itu] eh [ye] rodan.

H : Ye dok [tidak] semestinya orang kampung je [sahaja] askor [askar] pun boleh jugop [juga].

PR : Ye padoh [jemput] jugop [juga] kita. Haa (nada mengiakan) ye padoh [jemput] jugop [juga]. Bukannya majlis orang kampung saje [sahaja]. Majlis kampung tu [itu] kita oyak [bagitahu] majlis kampunglah. Tempat majlis kahwin, tempat tanam padi, mukul padi ngetam [mengetam] padi ah [lah] zaman haritu [hari itu] ngetam [mengetam] padi main. Haa (nada mengiakan) (bunyi eniin motosikal). Kalau majlis kahwin nim [ini] ambe [saya] oyak [bagitahu] pahpagi nim [sampai ke pagi ini] ye panggil makan nasik [nasi rendang] pagi makang [makan]. Haa (nada mengiakan) sampai rodan tu [itu] makan sekali, makan ala kadar tu [itu] sayurlah - - makan (bunyi enjin motosikal) pah [selepas] alah [sebelah] pagi tu [itu] balik tu [itu] orang cadang doh [sudah] nasi - - berlauk.

H : Erm-hmm (nada mengiakan).

PR : Wi [bagi] sudahlah gulai sekawoh [sekawah] orang rodan. Haa (nada mengiakan)

H : **Ye penutuplah tu [itu] untuk rodan?**

PR : Untuk rodan. Haa (nada mengiakan) jadi nok [nak] balik tu [itu] sise [cendarahati Majilis perkahwinan] hok [yang] rodan hok [yang] ye bagi kitorang [kami semua] ye panggil sise [cendarahati majilis perkahwinan] lenim [sekarang ini] orang wak [buat] bende [benda] gitu [macam itu] je [sahaja] macam coklat [coklat] ning [ini] haritu [hari itu] sise [cendarahati majilis perkahwinan] saja [sahaja] pulut Moksekerat nim [ada banyak ini] (tokoh membuat isyarat menunjukkan saiz pulut).

H : **Banyak [banyak]**

PR : Ho [ya]

H : **Pahtu [selepas itu]**

PR : Pulut kuning.

H : **Pulut kuning?**

PR : Haa (nada mengiakan) doh [sudah] murah [murah] (tokoh ketawa) beras murah [murah] balik pulut wak diri [buat sendiri] tanam diri [sendiri] ikut nok [nak] temboh [banyak mana] ikut nok [nak] wi [bagi] orang wak [buat] makan nim [ini]. Nok [nak] bagi ke orang rodan pun nim [ini] hok [yang] sendiri. Hok [yang] lenim [sekarang ini] kena beli doh [sudah] habis-habisan tu [itu] sise [cendarahati majilis perkahwinan] sopining [kecil-kecil] je [sahaja]. Haa (nada mengiakan).

H : **Lepas tu [selepas itu] pok rozak ada dok [tidak] kenangan pahit ah [lah] macam contoh nok [nak] gi [pergi] main rodan tu [itu] macam tiba - - kena cancel [batal] ke apa?**

PR : Takdok [tidak ada] - - kalau kita takdok [tidak ada] - - mende [apa] eh. (bunyi burung berkicauan).

H : **Lepas tu [selepas itu] boleh dok [tidak] pok rozak cuba nyanyi lagu satu dakpe [tidak apa] doh [sudah].**

PR : Lagu rodan?

H : **Ho [ya]**

PR : Tokoh menyanyikan lagu rodan dalam bahasa arab). Se [satu] lagu.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan).**

PR : (Tokoh batuk)

H : **Pastu [selepas itu] ada dok [tidak] terjemoh [terjemahan] dalam bahasa melayu?**

PR : kita dok [tidak] pandailah nok [nak] terjemoh [terjemah] hok [yang] kata hok [yang] mari daripada mekah tadi ye terjemoh [terjemah] abih [habis]. Ustaz ramli boleh terjemoh [terjemah] habis ye adakan ustaz ramli hok [yang] dia mengajar Surau Panjang haritu [hari itu]. Ye duduk atas tol ni [ini] je [sahaja] ye orang

Surau Panjang gok [juga] dikir jugop [juga] kita dok [tidak] pandailah nok [nak]
-- terjemoh [terjemah] (tokoh batuk) ye kitab arab tapi ye kita nok [nak] terjemoh
[terjemah] dokleh [tidak boleh]. Haa (nada mengiakan) kita dok [tidak] ngaji
[belajar] Arab (bunyi ayam berkokok) kita dok [tidak] nagaji [belajar] nahwu.
Tokleh [tidak boleh] orang hok [yang] yang boleh - -ah [lah]. Haa (nadan
mengiakan) kita orang dokleh [tidak boleh] - - ah [lah]

**H : Dalam rodad tu [itu] (bunyi ayam berkokok) lagu tu [itu] satu jelah
[sahajalah] ada?**

PR : Banyok [banyak] agi [lagi]

H : Ye ada berapa lagu?

PR : Berpuluh -- (tokoh ketawa). Kita dok [tidak] dikir dokleh [tidak boleh] wak [buat]
tubik ah [keluarlah]. Haa (nada mengiakan) ye dok [tidak] mari.

H : Yang macam saya tengok dalam internet yang naynyi dia sebut anak itik tu?

PR : Anak itik tokwi. Tu [itu] bukan lagu rodad.

H : Bukan. Ye macam pantun. Rodad ni [ini] ada pantun ke?

PR : Ada ah [lah] (tokoh ketawa)

H : Cuba pantun sikit untuk rodad nim [ini].

PR : Ye anak [anak] ikan

H : **Ho [ya] anak {anak} ikan**

PR : (Tokoh menyanyikan lagu rodāt) (bunyi ayam berkoko). Haa (nada mengiakan)
tu [itu] lagu mak inang.

H : **Lagu mak inang.**

PR : Ho [ya]

H : **Lagu tu [itu] mak inang lah yang akan nyanyi?**

PR : Ho [ya] lagu anak [anak] ikan.

H : **Apa mesej lagu anak [anak] ikan yang nak disampaikan?**

PR : Lagu anak [anak] ikan?

H : **Ho [ya] mesej yang nak [nak] sampaikan. Contohnya untuk anak [anak]
muda ke.**

PR : Lagu tu [itu] lagu lama awang [gelaran untuk lelaki] orang dok [tidak] berapa
Bawok [bawa] rodāt sekala pun orang dok [tidak] berapa bawok [bawa]. Dok
[tidak] berapa boleh. Kita ni [ini] asas hok [yang] orang tu [itu] boleh. Kalau orang
tu [itu] rodāt hok [yang] baru lenim [sekarang ini] orang belajar [belajar] hok
[yang] ambe [saya] ngajor [mengajar] dtokleh [tidak boleh] bawok [bawa] lagu
anak [anak] ikan. Kita bawok [bawa] lagu tu [itu] payoh [payah] jugok [juga].
(tokoh menyanyikan lagu rodāt). Haa (nada mengiakan) (tokoh ketawa)

H : Lepas tu [selepas itu] bakpe [kenapa] pok rozak sape [siapa] menjadi inspirasi pok rozak untuk masuk Bidang rodat ni [ini]. Ada macam orang tua dulu - - ke sape [siapa] inspirasi pok rozak?

PR : Hok [yang] ngajor [mengajar] asal kita.

H : Ho [ya] hok [yang] asal.

PR : Hok [yang] [ngajor [mengajar] asal kita pokcik [pakcik] min.

H : Pokcik [pakcik] min asal mana?

PR : Pokcik [pakcik] min asal sinim [sini] ah [lah] (tokoh berdehem). Asal ye duduk situ (tokoh bercakap sambil menunjukkan arah). Ye duk [dudk] kat [dekat] umoh [rumah] Din salam ayoh [ayah] kerol. Ye duduk situlah.

H : Pok [pak] min

PR : Haa (nada mengiakan) (tokoh ketawa) pokcik [pakcik] min orang panggil.

H : Masa tu [itu] pok rozak umor [umur] berapa, pok rozak tengok pok min main pastu [selepas itu] jadi minat nok [nak] main rodat?

PR : Jadi ginim ah [macam inilah] kita orang - - main dalam kampung nung [sana] kita Dokleh [tidak boleh] gi [pergi] kat [dekat] moh [rumah] pokngoh [pak ngah] we [ismail] kita dok [todak] berani lagi nok [nak] gi [pergi] soam [seorang]. Orang sebut doksoh [jangan] gi [pergi] pok rozak atu [hantu]. Dua tiga orang gi [pergi]

dok [tidak] berani soam [seorang] gi [pergi]. Gi [pergi] pulok [pula] lepas pade [selepas daripada] takdok [tidak ada] orang lagi situ. Lepas [selepas] daripda umoh [rumah] - - tu [itu] berlari sokmo [sentiasa] gi [pergi]. (gangguan daripada orang sekeliling). Koloh [sekolah] .... Dajoh [darjah] enam ase [rasa].

H : **Erm-hmm (nada mengiakan). Masa tu [itu] dajoh [darjah] enam.**

PR : Masa tu [itu] dop [budak] - - lagilah takut.

H : **Takut?**

PR : Ho [ya] pade tu [selepas pada itu] gi [pergi] tengok sokmo ah [sentiasa] tengok - - pade tu [selepas pada itu] lamolah [lamalah] kita umor [umur] tua lebih kurang empat belas, lima belas [tahun] barulah deme [mereka] buke [buka] basal [pondak] (bunyi enjin motosikal) (tokoh berdehem) kat [dekat] umoh [rumah] pok the nim [ini] barulah ambik budop [budak] - - ambik [ambil] budak - - lah.

H : **Ambik budak - - untuk tu [itu].**

PR : haa (nada mengiakan) untuk pelenggok. Tahan lama sikit main lalulah deme [mereka] ambik [ambil] kita. Ambik [ambil] orang nim [ini] - - bidin ayoh [ayah] kerol tu [itu] ada belake ah [semualah] main saknim [sebentar tadi]. Pade tu [selepas itu] barulah ambik budop [budak] - - dia ambik budop [budak] - tu [itu] kekallah main pasal ye baru lagi, hok [yang] orang tua doh [sudah] tu [itu] dok [tidak kekallah ambiknya [ambilnya] kerana sebab dang [masa] tua nim [ini] xmboh [tidak mahu] malu ke diri ate [kata]. Haa (nada mengiakan) gitu [macam

itu]. Masa dulu [dahulu] ritu [hari itu] dalam kampung kita takdok [tidak ada] orang dok [tidak] pandai main rodak (tokoh berdehem) ambe [saya] oyak [bagitahu] gitulah [macam itulah]. Pandai belake [semua].

H : Semua pandai?

PR : ho [ya]. Masa ritu [hari itu] kena faham tu [itu]. Masa haritu [hari itu] orang Pendudukan dok [tidak] ramai macam lenim [sekarang ini]. Haa (nada mengiakan) pahke [sampai ke] tok imam, tok bilal pun main masa dulu [dahulu] haritu [hari itu] rodak. Bukan ke sebab apa ye dok [tidak] canggoh [bercanggah] dengan mak inang.

H : Erm-hmm (nada mengiakan).

PR : Dok [tidak] canggoh [bercanggah] dengan orang puam [perempuan] main. Sekarang lenim [hari ini] deme [mereka] pun takdok [tidak ada] belake [semua] doh [sudah] - - mati belake [semua] doh [sudah].

H : Macam lagu - - tu [itu] pok rozak dengor [dengar] tu [itu] pok rozak pok rozak Pok Rozakaktik ikut jugok [juga]?

PR : Haa (nada mengiakan) ikut selalu haritu [hari itu]. Jadi tok guru hok [yang] mak Inang tu [itu] mati belake [semua] doh [sudah]. Cuma ye mari ngajor [mengajar] sinim [sini] kita pun boleh masuk dalam ning [ini] selalu [segera] dalam otok selalu [segera]. Masa dulu [dahulu] haritu [hari itu]. (tokoh ketawa).

H : **Sekarang nim [ini] berapa umur pok rozak?**

PR : 70 [tahun] doh [sudah].

H : **Selain pok rozak ada dok [tidak] helaran [orang] lain panggil?**

PR : Takdok [tidak ada] awang [gelaran untuk lelaki]. Orang panggil - - dok [tidak] kalau orang panggil nok [nak] buat ngajor [mengajar] orang dok [tidak] panggil hok [yang] dok [tidak] pandai tu [itu] kecuali panggil kitalah hok [yang] guru sinim doh [dekat sini sudah]. Dok [tidak] panggil orang lain. Orang lain panggil nok [nak] buat gape [apa] (bunyi enjin motosikal). Nok [nak] nyanyi lagu dokleh [tidak boleh], nok [nak] Selawat dokleh [tidak boleh]. Ye selawat rodan lain selawat maulud lain.

H : **Lain?**

PR : Haa (nada mengiakan). Zangi lain selawat dia bukannya serupa belake [semua]. Zaman haritu [hari itu] kita gagoh [gagah] suara gagoh [gagah] lenim [sekarang ini] dok [tidak] berapa gagoh [gagah] banyok [banyak] serok [serak] (tokoh berdehem) serok [serak].

H : **Dulu [dahulu] ada dok [tidak] pok rozak macam pok rozak nok [nak] gi [pergi] persembahan tu [itu] makan nim [ini] ke minum madu ke?**

PR : Kita bawok [bawa] air asam jawa je [sahaja].

H : **Air asam jawa.**

PR : Sebotol. wape [berapa] sen xhu [tidak tahu] haritu [hari itu] sapa [sampai] kedokhu [ke tidak] lima puluh sen sebotol. Takdop [tidak ada] botol nok [nak] oyak [bagitahu] ada tinggi tu [itu] (tokoh menunjukkan gambaran saiz botol)

H : **Nok [nak] wi [bagi] suara macam...?**

PR : Nok [nak] wi [bagi] suara tu [itu] derah [lantang]

H : **Lepas tu [selepas itu] ada dok [tidak] macam alat - - rodak sekarang nim [ini]?**

PR : Ada eyh [lah] - -.

H : **Macam anak - - pok rozak boleh dok [tidak] main rodak?**

PR : (Tokoh ketawa) deme [mereka] haritu [hari itu] dikir belake [semua] wan [panggilan untuk lelaki]. Hok dua wadik [beradik] tu [itu] hok [yang] kakok [kakak] tu [itu] dikir, hok [yang] adik tu [itu] dikir. Kalau hok [yang] kakok [kakak] tu [itu] boleh anak [anak]. Hok [yang] wi [bagi] muto [motor] tadi tu [itu] besar [besar] doh [sudah] xmbah [tidak mahu] lah.

H : **Dok [tidak] minat?**

PR : Erm-hmm (nada mengiakan). Dok [tidak] minat. Abih [habis] gitulah [macam itulah] kita nim [ini] base [jenis] babil [degil] kita ni [ini] biasa dikir sokmo [sentiasa]. Anak [anak] - - xmbah ah [tidak mahulah]. Berhenti belake [semua]. Kita ajor [ajar] orang lain boleh orang lain pun berhenti. Boleh hoknim [yang ini]

pulok [pula] kita ajor [ajar] ye pun berhenti. Haa (nada mengiakan) gitu [macam itu]. Pelapis tu [itu] adalah.

H : Ada pelapislah?

PR : Haa (nada mengiakan) tapi nok [nak] ngajor [mengajar] tu [itu] dokleh ah [tidak Bolehlah] - - terus. Kita ngajor [mengajar] belake [semua] gendang wayang kulit pun kita ngajor [mengajar], rodat pun kita ngjor [mengajar] cuma tok dalang tu [itu] dok [tidak]. Tok dalang kita ambik sofiy. Erm-hmm (nada mengiakan) kita ngajor [mengajar] belake [semua].

H : Macam dulu [dahulu] tu [itu] masa macam latihan tu [itu] berapa kerap macam dalam seminggu tu berapa jam?

PR : Nanak [setiap] malam.

H : Setiap malam. Berapa jam?

PR : Start [mula] daripada pukul sembilan lepas isyakh kul [pukul] sebelas [malam] berhenti.

H : Tempat latihan?

PR : (Tokoh menunjukkan tempat latihan) sini kita buat latihan jugok [juga] haritu [hari itu] tapi dok [tidak] nanak [setiap] malamlah dok ah [tidaklah] seminggu dua kali je [sahaja]. Dok [tidak] ingat?

- H** : **Ingat. Tengok je [sahaja]**
- PR : Kena mari ah [lah] tu [itu] boelh kelih [tengok] cara rodak kekgi [nanti] boleh oyak [bagitahu] ke orang pulok [pula] ho [ya].
- H** : **Lepas tu [selepas itu] pok rozak boleh tunjuk dok [tidak] macam alat musik hok [yang] pok rozak ada?**
- PR : Ada dalam tu [itu]
- H** : **Dalam umoh [rumah]?**
- PR : Ni [ini] sini dalam tu [itu] (tokoh menunjukkan ke arah tempat simpanan alat muzik rodak)
- H** : **Boleh ambik dok [tidak] pok rozak?**
- PR : Bolehlah ambik [ambil]
- H** : **Sekarang ini pok rozak nok [nak] tunjuk kat [dekat] kita alat Seni Rodat kepada kita.**
- PR : (Tokoh menunjukkan alat musik Seni Rodat) haa (nada mengiakan) tar rodak, Rebana rodak, adalah tulis - - ni [ini] bacalah kalau pandai baca.
- H** : **Rebana ni [ini] diperbuat daripada apa?**
- PR : Nim [ini] daripada hok [yang] ambe [saya] royak [bagitahu] nyanyi tadi (tokoh

Menunjukkan permukaan rebana) kulit kerbau, ni [ini] (tokoh menunjukkn rangka rebana) kayu leban, ni [ini] keceh [kerincing] (tokoh menunjukkan kerincing rebana) nim [ini] tembaga.

H : **Tembaga?**

PR : Haa (nada mengiakan)

H : **Berapa hari pok rozak ambil masa untuk buat nim [ini] dan pok rozak buat sendiri kan?**

PR : Ho [ya] buat sendiri belake [semua]

H : **Berapa hari ambik [ambil] masa?**

PR : Ambik [ambil] nok [nak] buat bende ni [ini] lebih kurangnya... wak [buat] bende ni [ini] dok [tidak] payah. Nok [nak] gambang tu lima belas hari.

H : **Lima belas hari siap nim [ini] (sambil menunjukkan rebana tersebut).**

PR : Haa (nada mengiakan) lima belas hari.

H : **Semua tu [itu] pok rozak buat sendirilah dekat rumah?**

PR : Ho [ya] wak [buat] sendirilah. Kita larik [ukir] bukannya larik [ukir] dengan mesin.

H : **Pahtu [habis itu]**

PR : Ni [ini] ye panggil perindu.

H : Perindu tu gane [macam mana]?

PR : (Tokoh meniru gaya menggunakan perindu) lama nok [nak] boleh ke sudah [sudah]. Tu [itu] makan masa lima belas hari tu [itu]. Haa (nada mengiakan) ambe [saya] nok [nak] royak [bagitahu] pun perindu kite [kita] takdop [tidak ada] doh [sudah] punoh [rosak] abih doh [habis sudah]. Kita pun dokwakah [tidak buatlah] pasal kita pun xmboh [tidak mahu] buat doh [sudah] rebana saknim [tadi] (bunyi enjin motosikal).

H : Macam kalau [kalau] nok [nak] beli nim [ini] pok rozak jual dok [tidak] ni [ini]?

PR : Dua ratus setengah [ringgit] kita jual.

H : Jual.

PR : Ho [ya], dua ratus setengah [ringgit] sebutir. Maknanya empat [biji] seribulah [satu ribu ringgit lah].

H : Pastu [selepas itu] pok rozak untuk soalan terakhir nim [ini] macam kalau macam takdop [tidak ada] orang amalkan rodak nim [ini] pok rozak rasa macam mana kalau Terengganu ni macam [ini] hilang terus rodak nim [ini]?

PR : Takdok ah [tidak adalah] hilang gitu [macam itu] je [sahaja] abih [habis] cara hal

Rodat di terengganu kita ni [ini] kalau takdop [tidak ada] ambelah [saya lah] kita kate [kata] saya takdop [tidak ada] saya habis kisah hal rodan. Takdop [tidak ada] orang nok [nak] ganti.

H : **Takdop [tidak ada] penggantilah kiranya (bunyi mesin motosikal)?**

PR : Haa (nada mengiakan)

H : **Pastu [selepas itu] nim [ini] buku nim [ini] (sambil mengangkat buku tersebut)?**

PR : (Bunyi mesin motosikal) buku ni [ini] hok [yang] orang jabat [jabatan] kebudayaan Yang buat ye suruh kita simpan. Kalau orang mari tunjuk ye kelih [tengok] dalam buku nim [ini]

H : **Dalam buku ni [ini] pok rozak bagitahu ke atau tulis ke gane ni [macam mana ini]?**

PR : Orang jabat [jabatan] kebudayaanlah tulis bukannya kita tulis dop [tidak]. Ye tulis.

H : **Ye ambik [ambil] buku asal pok rozak tu [itu]?**

PR : Haa (nada mengiakan) ye ambik [ambil] masa dulu [dahulu] haritu [hari itu]. Kita duk [duduk] ngajor [mengajar].

H : **(Menunjukkan isi kandungan buku tersebut)**

PR : Haa (nada mengiakan) tu [itu] yole tu [yang itulah]. Ni [ini] bentukan [posisi] mak Inang, bentukan [posisi] pelenggok hok [yang] betul ni [ini]. Bentukan [posisi] pengadi hok [yang] cekok [yang melengkung] ni [ini].

H : **Dalam rodan ni [ini] ada pengadil?**

PR : Ho [ya] pengadi lah bukannya pengadil.

H : **Pahtu [habis itu]?**

PR : Pengadi - - rodan.

H : **Pengadi tu gane [macam mana]?**

PR : Tepuk bane ah [rebana lah]

H : **Pok rozak lah?**

PR : Ho ah [iyalah]

H : **Pengadi.**

PR : Haa (nada mengiakan) pengadi rodan.

H : **(Membeleak buku Seni Rodan tersebut)**

PR : Ni [ini] lamo [lama] nim [ini] masa anak [anak] - - kita pun main lagi nim [ini]

H : **(Melihat gambar pelenggok) ye wajib pakai songkok dengan baju melayu ork [kan]?**

PR : Haa (nada mengiakan) songkok, baju melayu, baju potong kebaya pun ada jugok [juga]. Ye wi [bagi] kita suh [suruh] taruh [simpan] sutir [satu buah] tu [itu]. Ye ator [hantar] belake [semua] daeroh [daerah] - - di sekolah [sekolah] ye ator [hantar] belake [semua]

H : **(Bunyi enjin motosikal). Pada pendapat pok rozak perlu dop [tidak] macam sekolah - - ye serap macam bagi pelajaran tentang Seni Rodat ni [ini] perlu dop [tidak]?**

PR : (Bunyi enjin motosikal). Lenim [sekarang ini] haritu [hari itu] perlu jugok [juga] wang [panggilan untuk lelaki] ambe [saya] gi [pergi] ambe [saya] giah [pergilah] ngajor [mengajar] di (bunyi enjin motosikal) sekolah - - kalau lenim [sekarang ini] dokrok doh [tidak ada kekuatan sudah].

H : **Dulu [dahulu] gi [pergi] ngajor [mengajar] kat sekolah lah?**

PR : Sekolah sultan mansor [smk] gi [pergi] (bunyi enjin motosikal) orang - - ambik [ambil] kita gi ah [pergilah] dengan motosikal bukannya (tokoh ketawa) gi [pergi] dengan beng [van] apa dop [tidak]. Sekolah pantai pandok.

H : **Erm-hmm (nada mengiakan)**

PR : Kita gi [pergi], sekolah ngechang [machang] kita gi [pergi]

H : Ngjor [mengajar]?

PR : Ngajor [mengajar]. Zuzuk [cuba] - - dokleh [tidak boleh]. Ambe [saya] rasa dokleh [tidak boleh]. Jangan terasa hati cikgu ea ambe [saya] nok [nak] royak [bagitahu] nim [ini] anak [anak] murid cikgu soam [seorang] pun dokleh [tidak boleh] nok [nak] belajar rodan. Nok [nak] melenggok dokleh [tidak boleh], nok [nak] jadi mak inang (tokoh ketawa) keras ketong [kaku] tangan.

H : Gane [macam mana] pok rozak rasa macam boleh ada ciri dop [tidak] pandai nim [ini] ke gane [macam mana]?

PR : Ambe [saya] dok [tdak] kira reka gitulah [macam itulah].

H : Suara melenggoklah tulah [itulah] penting?

PR : Haa (nada mengiakan) pelenggoklah. Kan ambe [saya] oyak [bagitahu] doh [sudah] (tokoh berselawat dengan alunan dalam rodan). Haa (nada mengiakan) kalau [kalau] nok [nak] perabis [menghabiskan] nim [ini]. (tokoh menyanyikan lagu rodan) setakat tu [itu] sahajalah

H : Tu [itu] untuk penutup lagulah?

PR : Untuk penutup lagu.

H : Assalamualaikum.

PR : Waalaikumussalam.

TAMAT BAHAGIAN 2

RUJUKAN

- A. Halim Ali, Mazdi Marzuki, & Ahmad Nizam Othman. (2014). Kisi-Kisi Warisan Terengganu: Malaysia: PERSATUAN PENULIS BUDIMAN MALAYSIA.
- Buletin Warisan (Mac 1979), Persatuan Sejarah Malaysia Terengganu.
- Encik Abdul Razak Senik. (2021, November 19). Seni Warisan Persembahan Tradisional Rodat. Kuala Terengganu. [Interview]
- Hazirah Kamal. (2014, September 24). Tarian Rodat. *Blogspot*.
<http://redhazmalove.blogspot.com/2014/09/tarian-rodatt.html?m=1>
- Kamus Dewan. (4th ed.). (2017). Carian Umum: Maksud Rodat. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Azam Sulong. (2006). *Seni dan muzik: refleksi identity bangsa dalam konteks perubahan dan kesinambungan budaya*. Tanjong Malim: Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Muhammad Irfan Nyia Abdullah, Sakinah Abu Bakar, & Tasnim Mohd Anuar. (2013). RODAT: budaya tradisi yang berevolusi. *Wacana Seni Journal of Arts Discourse*, 12.
[http://wacanaseni.usm.my/WACANA%20SENI%20JOURNAL%20OF%20ARTS%20DISCOURSE/wacanaSeni_v12/WS-ART%202%20\(19-56\).pdf](http://wacanaseni.usm.my/WACANA%20SENI%20JOURNAL%20OF%20ARTS%20DISCOURSE/wacanaSeni_v12/WS-ART%202%20(19-56).pdf).
- Permainan Rodat. (2010, Jun 7). Truly Terengganu. *Blogspot*.
<http://trulyterengganu.blogspot.com/2010/07/permainan-rodatt.html?m=1>
- Rodat. (2003). Cawangan Dokumentasi dan Penerbitan Bahagian Pembangunan Kebudayaan dan kesenian Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan Malaysia. KKMM.
<https://www.kkmm.gov.my/pdf/buku/rodatt.pdf>
- Rodat Tradisi Kita – Menarik di Hulu Terengganu. (2017, May 12). Youtube.
<https://youtu.be/1WVGjCk9Ro>

Siti Fatimah Datu Ali Nafiah. (2021). Kesenian Tamadun Islam dalam warisan seni tradisi Melayu. BITARA International Journal of Civilizational Studies and Human Sciences 4(2): 162-167.

Tarian dan Muzik Rodat. (2010, APok Rozakil 22). YouTube. <https://youtu.be/PBbPokRozakT1flyI>

Umi Abdullah (2003). Siri mengenal budaya RODAT. Kuala Lumpur: Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan Malaysia.

LAMPIRAN

LOG WAWANCARA

Abu Hanifah bin Abu Hassan menemubual Encik Razak bin Senik, yang dilahirkan pada 1951, di Kuala Terengganu. Temubual dijalankan di rumah beliau di Kampung Surau Panjang, Kuala Terengganu, mengenai pengalaman beliau sebagai Tokoh Seni Rodat Terengganu.

MASA	SUBJEK	NAMA/TEMPAT/RUJUKAN
BAHAGIAN 1: LATAR BELAKANG		
00.17	Sesi pengenalan diri Encik Razak bin Senik	Razak bin Senik 70 tahun Anak tunggal
00.49	Menceritakan tempat lahir beliau	Kampung Surau Panjang
00.56	Menceritakan bilangan anak-anak beliau	6 Orang Meninggal 4 Orang
01.18	Menceritakan pekerjaan beliau	Penjaja Kampung Upah
01.34	Menceritakan gelaran beliau	Pok Rozak Wayang Kulit Rodat
BAHAGIAN 2: KERJAYA DALAM SENI RODAT SERTA PENGCAPAIAN		

02.29	Beliau menerangkan Seni Rodat	Permainan Rodat Tradisi
02.41	Mengimbau peristiwa Rodat zaman beliau	Mengetam Padi Sawah Padi Mukul
03.30	Beliau menceritakan waktu dan tempat bermain Rodat	Mengetam Padi Terengganu Kampung Rodat
04.49	Menceritakan situasi masyarakat jika ada Rodat Terengganu	Kuih Bendang Bola Bentuk
05.40	Beliau menceritakan bulan-bulan wajib bermain Rodat	Bulan Dua Empat Hujan
05.57	Menceritakan Rodat di majlis perkahwinan	Majlis

		Perkahwinan Malam Pagi
06.39	Menceritakan kuih khas untuk Seni Rodat	Kuih Terengganu Talam Malam Majlis Perkahwinan
07.24	Menerima jemputan untuk bermain Rodat	Jarang Banyak Bola Pekan Budaya Daerah Setiu Marang Dungun Kemaman
08.09	Menceritakan pertandingan Seni Rodat	Rodat Seluruh Negeri Terengganu Kampung Wakil

		Jabatan Kebudayaan
09.19	Menceritakan tempat yang beliau pernah dimainkan Rodat	Pesta Pantai Bendang Bola Majlis Kahwin
09.57	Bercakap tentang upah dan pengangkutan pemain Rodat	Tiga Ringgit Basikal Van Kuala Berang Kemaman
11.00	Menceritakan tempat pemain Rodat duduk	Atas Tanah Pentas Buluh
11.34	Beliau memberitahu lagu Rodat	Banyak Lagu Rodat
11.43	Menceritakan berkaitan ahli di dalam Seni Rodat	Pelenggok Lelaki Tepuk Rebana Tar Mak Inang

		Perempuan
13.13	Menceritakan tentang tarian	Tarian Comel Mak Inang Pelenggok Tepuk Tar
13.40	Memberitahu jenis alat muzik	Satu Tar Rebana
14.00	Beliau menceritakan pemakaian dalam Rodat	Sut Melayu Samping Songkok Selempang Baju Potong Kebaya Sanggul
15.27	Menerangkan tempoh masa untuk mahir dalam Seni Rodat	Mengajar Tiga pasukan Tahun
16.08	Menerangkan lebih mendalam tentang unsur dan usul Seni Rodat	Kitab Hadrah Syair Arab

		Terengganu Perdagangan Talam
17.45	Menjelaskan perbezaan Mak Yong dengan Rodat	Terengganu Kelantan Wayang kulit Selawat Yayasan Islam
18.50	Menerangkan beza adab sebelum bermain Rodat dan Mak Yong	Zikir Nama Allah Bersih Suci
20.33	Beliau menceritakan anugerah pengiktirafan	Tokoh Kerajaan Seni Rodat Seni Wayang Kulit
22.44	Beliau menjelaskan betapa penting peranan beliau dalam Seni Rodat	Jabatan Kebudayaan Main
23.20	Menceritakan negara yang pernah beliau persembahkan Rodat serta wayang kulit	Jepun Taiwan Hong Kong

		Singapura Thailand
23.56	Beliau menjelaskan lebih mendalam tentang Rodat di Pesta Pantai	Pantai Batu Burok Pasir Panjang Surau Panjang Setiap Malam
24.44	Beliau menceritakan kesukaran Seni Rodat	Payah
24.49	Menceritakan saat beliau berurusan dengan Orang Arab berkaitan Rodat	Arab Nyanyi Beli Lagu Rebana
28.19	Beliau memberitahu tiada seorang pun yang mewarisi Rodat	Kebudayaan Rodat Surau Panjang
29.20	Beliau menerangkan kumpulan yang masih aktif Seni Rodat	Kampung Kumpulan Rodat
30.51		Terengganu

	Beliau memberi nasihat kepada generasi muda tentang Rodat	Asas
32.14	Menjelaskan cadangan beliau lakukan untuk menaikkan Seni Rodat kembali	Kumpulan Berkahwin
32.52	Beliau menegaskan Rodat memang tidak ada di negeri lain selain terengganu	Terengganu Musakharah Arab Kitab Arab Tari
33.54	Beliau memberitahu kesudian beliau mengajar tentang Seni Rodat	Belajar Ajar Anak Murid Rebana
34.32	Beliau menceritakan peranan yang paling penting di dalam Seni Rodat	Tepuk Rebana Penting Selawat Dikir Pelenggok
35.04	Beliau menerangkan teknik dan irama ketukan lagu rebana	Lagu Rebana

		Irama Tar
36.23	Menunjukkan pergerakan tarian dalam Seni Rodat	Comel Tarian Gerakan Mak Inang
36.55	Beliau mengatakan selain majlis perkahwinan, majlis lain juga Rodat dijemput serta upah	Majlis Kesyukuran Harga
37.56	Beliau menceritakan sambutan dan perbuatan masyarakat dahulu terhadap persembahan Seni Rodat	Mak Inang Tar Rebana Tarian Kapung Patah Baru Teluk Kalung, Kemaman
41.26	Menceritakan jenis majlis dan situasi persembahan Seni Rodat di majlis perkahwinan dengan lebih mendalam	Tanam Padi Majlis Perkahwinan Rodat Makanan
43.47	Beliau menyanyikan lagu Rodat dan selawat.	Selawat Lagu Rodat

44.36	Menerangkan asal terjemahan lagu Rodat	Kampung Surau Panjang Kitab Arab
45.20	Memberitahu bilangan lagu Rodat	Lagu Rodat Dikir
45.55	Beliau menyanyikan dan menerangkan lagu Rodat yang paling lama	Lagu Anak Ikan Lama Mak Inang
48.56	Beliau memberitahu siapa yang mengikspirasikan beliau dalam Seni Rodat	Asal Inspirasi
49.23	Menceritakan kisah waktu kecil bagaimana tokoh berminat dengan Seni Rodat ini	Sekolah Budak Pelenggok
50.58	Beliau menceritakan kebolehan masyarakat dalam Seni Rodat	Kampung Pandai Pendudukan
51.45	Menceritakan bagaimana beliau mengetahui lagu-lagu Rodat	Mak Inang Lagu Rodat

		Guru
52.22	Menerangkan kenapa beliau penting apabila dipanggil untuk mengajar dalam bidang Seni Rodat	Nyanyi Selawat Mengajar Zanji Maulud
53.06	Beliau menceritakan tentang suara dan tip untuk menjaga suara apabila bernanyi lagu Rodat	Suara Asam Jawa
54.03	Beliau menceritakan penglibatan anak-anak beliau sendiri dalam Seni Rodat	Anak Dikir Rodat
54.31	Bercakap tentang pelapis Seni Rodat	Pelapis
54.52	Beliau menceritakan kebolehan untuk mengajar dalam semua bidang termasuklah Rodat	Gendang Wayang kulit Rodat
55.16	Bercakap tentang waktu latihan bagi Seni Rodat	Malam Latihan
56.19		Rebana

	Beliau menceritakan tentang alat muzik Seni Rodat serta cara pembuatan	Perindu
57.30	Memberitahu tentang harga untuk alat muzik Seni Rodat	Jual Harga
58.00	Beliau memberi pandangan beliau jika tiada orang amalkan Seni Rodat untuk masa akan datang	Rodat Terengganu
58.23	Beliau menjelaskan tentang buku Rodat	Jabatan Kebudayaan Buku Rujukan
58.54	Beliau menerangkan posisi pemain Rodat	Posisi Bentukan Mak Inang Pelenggok
59.10	Beliau menjelaskan tentang Pengadi Rodat dan pakaian	Pengadi Tepuk Rebana
59.38	Menerangkan kenapa dibukukan	Daerah Sekolah
1.00.03	Beliau memberitahu keperluan untuk seni Rodat diterapkan dalam pendidikan dan	Pendidikan

	pengalaman mengajar di sekolah- sekolah Terengganu	Sekolah Sultan Mansor Sekolah Machang Sekolah Pantai Pandok Mengajar
1.00.55	Beliau menceritakan ciri-ciri yang perlu ada untuk menjadi penyanyi Rodat serta contoh lenggokan nyanyian.	Suara Irama Melenggok
1.01.42	Beliau menyanyikan lagu penutup persembahan Seni Rodat	Lagu Rodat Penutup

DIARI KAJIAN

TARIKH	MASA / TEMPAT	TINDAKAN
14 Oktober 2021 (Khamis)	02:00 PM Telegram	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kami telah diberi penerangan oleh Puan Nor Kamariah b.t Chik mengenai Sejarah Lisan (Oral History). Beliau juga memberitahu tajuk kajian lisan pada tahun ini ialah “Seni Warisan”. ▪ Puan Nor Kamariah b.t Chik mengarahkan pelajar untuk membuat pemilihan kumpulan seramai dua orang bagi satu kumpulan. ▪ Memberi masa kepada setiap kumpulan untuk memikirkan tokoh yang sesuai untuk ditemubual berkaitan tema yang telah ditetapkan.
02 November 2021 (Selasa)	02:05 PM Google Meet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Puan Nor Kamariah b.t Chik memberi penerangan dengan lebih mendalam dan menerangkan format-format yang betul untuk digunakan semasa tugas kajian dijalankan.
04 November 2021 (Khamis)	09:00 PM WhatsApp	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kami memulakan perbincangan dan carian tokoh yang sesuai untuk ditemubual. ▪ Pencarian maklumat dimulakan. ▪ Kami memilih tokoh seni warisan RODAT iaitu Encik Razak bin Senik.
10 November 2021 (Rabu)	12:00 PM Telegram	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mengusulkan nama tokoh kepada Puan Nor Kamariah b.t Chik.

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pensyarah iaitu Puan Nor Kamariah b.t Chik memberi persetujuan dan memberi kebenaran untuk memulakan tugas sejarah lisan.
11 November 2021 (Khamis)	03:00 PM Google Classroom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kami menerima surat perjanjian mengenai Projek sejarah lisan daripada Puan Nor Kamariah b.t Chik.
15 November 2021 (Isnin)	04:30 PM Masjid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Berjumpa dan berbincang dengan tokoh selepas selesai solat fardhu Asar di perkarangan masjid Kampung Surau Panjang, Kuala Terengganu. ▪ Tokoh memberi persetujuan hari dan Tarikh untuk ditemubual.
17 November 2021 (Rabu)	09:30 PM WhatsApp	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kami menyediakan beberapa soalan yang sesuai untuk ditanyakan kepada tokoh.
19 November 2021 (Jumaat)	05:30 PM Rumah tokoh	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Temubual secara bersemuka bersama Encik Razak bin Senik iaitu tokoh seni warisan persembahan RODAT.
19 November 2021 (Jumaat)	07:15 PM Rumah Tokoh	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Temubual selesai.

SENARAI SOALAN

1. LATAR BELAKANG TOKOH

- Nama
- Nama gelaran
- Umur
- Nama Ibubapa
- Tempat dibesarkan

2. LATAR BELAKANG PENDIDIKAN

- Tahun memulakan dan menamatkan persekolahan
- Nama sekolah rendah dan sekolah menengah
- Jurusan yang diambil ketika melanjutkan pelajaran pada peringkat institusi

3. KERJAYA

- Pengalaman bekerja selepas tamat pengajian?
- Jawatan yang disandang ketika bekerja?
- Pekerjaan selain menghasilkan Seni Rodat?
- Latar belakang Seni Rodat?
- Bagaimanakah pengaruh Rodat di Negeri Arab?
- Keunikan dan keistimewaan Seni Rodat?
- Berapa jenis alat muzik yang terdapat dalam Seni Rodat?
- Apakah nama alat muzik yang digunakan dalam Seni Rodat?
- Berapa orang ahli untuk melengkapkan persembahan Seni Rodat?
- Bilakah Seni Rodat ini digunakan di dalam masyarakat negeri Terengganu?
- Apakah sumber utama pengubahan lagu-lagu Seni Rodat?
- Adakah Seni Rodat ini mempunyai sebarang tarian?
- Apakah masih ada masyarakat yang menggunakan Seni Rodat di majlis-majlis?
- Berapakah tempoh masa persembahan Seni Rodat?

- Berapakah masa untuk seseorang menguasai Seni Rodat?
- Apakah unsur yang terdapat di dalam gubahan lagu Rodat?
- Siapakah menjadi inspirasi yang membuka mata Pak Rozak untuk mendalami seni Rodat ini?
- Apakah pakaian yang dipakai sewaktu membuat persembahan Seni Rodat ini?
- Adakah setiap ahli kumpulan mempunyai nama khas masing-masing?
- Berapa lama masa latihan Seni Rodat ini?
- Apakah pakaian pemain Rodat lelaki?
- Apakah pakaian pemain Rodat wanita?
- Adakah Rodat mempunyai pantang larang?
- Bilakah masa persembahan Rodat di majlis perkahwinan?
- Dimanakah persembahan Rodat dipersembahkan?
- Apakah Rodat mempunyai tempat khas untuk membuat persembahan?
- Adakah masyarakat dahulu mempunyai pengetahuan tentang Rodat?
- Apakah anak-anak tahu bermain Rodat?
- Berapa hari diperlukan untuk membuat alat muzik Rodat?
- Bahan yang digunakan untuk membuat alat muzik Rodat?
- Apakah terdapat ciri khas untuk menjadi Vokalis utama Rodat?
- Apakah amalan yang dilakukan sebelum vokalis memulakan Nyanyian Rodat?
- Adakah masyarakat sekarang boleh membeli alat muzik Rodat tersebut?
- Adakah Seni Rodat sama seperti Mak Yong?
- Berapakah upah diambil untuk membuat persembahan Seni Rodat?
- Apakah ciri khas Mak Inang?
- Bagaimanakah cara masyarakat menyambut Mak Inang?
- Bagaimanakah cara ketukan alunan rebana dalam Seni Rodat?
- Adakah Encik menggunakan mesin khas dalam penghasilan alat muzik Rodat?
- Apakah Encik mempunyai kitab atau buku sebagai rujukan Seni Rodat?
- Adakah Encik meminati atau disuruh oleh seseorang untuk menceburi bidang Seni Rodat?
- Bagi pemain lelaki mereka memakai tengkolok atau songkok?
- Adakah Seni Rodat ini hanya ada di negeri Terengganu?

- Dimanakah tempat latihan Seni Rodat?
- Adakah selawat yang digunakan di dalam Seni Rodat berbeza dengan selawat maulud?
- Adakah vokalis Seni Rodat memerlukan suara yang lantang?
- Apakah Encik mempunyai pelapis untuk Seni Rodat tersebut?
- Apakah nama alat untuk membuat alatan rodan?
- Bagaimanakah lagu penutup Seni Rodat?
- Apakah Seni Rodat mempunyai susun atur?
- Berapakah bilangan lagu Seni Rodat?
- Adakah rodan mempunyai unsur Pantun?
- Siapakah pengajar rodan Encik?
- Berapa umur Encik ketika mula-mula bermain Rodan?
- Adakah Seni Rodat mempunyai pertandingan tersendiri?
- Adakah setiap daerah negeri Terengganu mempunyai pasukan Seni Rodat?
- Apakah itu pelengguk?
- Apakah itu tepuk tar?
- Apakah itu inang?
- Adakah inang terdapat dalam kalangan lelaki?
- Apakah pelengguk mempunyai tarian?
- Dinegeri manakah pernah membuat persembahan Seni Rodat selain di Terengganu?

4. PENCAPAIAN/ PENGANUGERAHAN DAN SUMBANGAN

- Pencapaian yang diterima dalam negara dan luar negara?
- Penganugerahan sepanjang berkhidmat?
- Sumbangan yang telah diberikan dalam bidang ini?
- Menerima pengiktirafan dari pembesar-pembesar?
- Kenangan yang tidak boleh dilupakan sepanjang penglibatan dalam bidang Seni Rodat?

- Bagaimanakah reaksi orang luar melihat Seni Rodat?

5. **PENDAPAT/ PANDANGAN/NASIHAT**

- Apakah perasaan Encik apabila terdapat setengah pihak telah melupakan Seni Rodat ini?
- Apakah kesan kepada kehidupan Encik sepanjang Encik libatkan diri dalam bidang ini?
- Apakah pendapat Encik tentang generasi sekarang yang mungkin sudah tak kenal seni warisan ini?
- Apakah nasihat atau harapan Encik kepada masyarakat luar yang kurang mengenali Seni Rodat ini?
- Bagaimanakah caranya untuk mengembalikan kegemilangan Seni Rodat dan membuatkan generasi muda lebih menghargai seni warisan Terengganu ini?
- Pada pandangan Encik mengapa pentingnya untuk kita kekalkan seni warisan ini?
- Apakah nasihat Encik kepada anak muda yang menceburi bidang Seni Rodat ini?
- Apakah pandangan Encik terhadap Seni Rodat pada masa hadapan?
- Adakah Encik sudi menjadi pengajar bagi Seni Rodat?

SENARAI GAMBAR

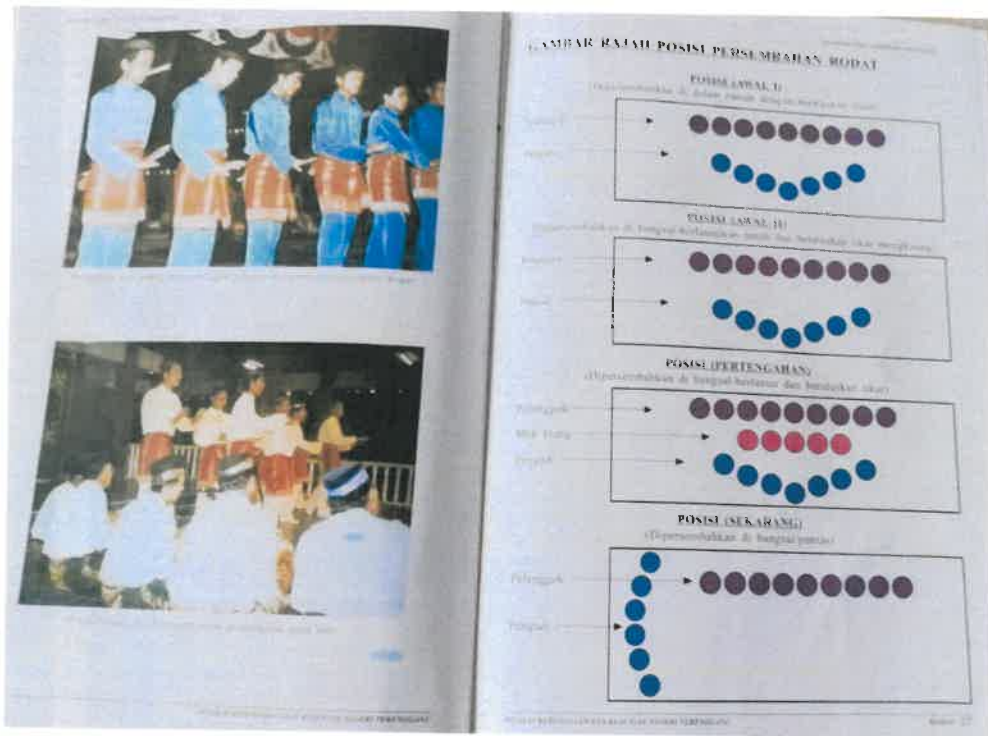
SENARAI GAMBAR

Gambar 1: Bersama Encik Razak Bin Senik

Gambar 2: Tar Rodat Kesayangan Tokoh

Gambar 3: Buku Seni Rodat

SURAT PERJANJIAN

SURAT PERJANJIAN

UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA PERJANJIAN MENGENAI PROJEK SEJARAH LISAN

Saya RAZAK BIN JENIK
K/P: [REDACTED] pada 19/11/2021 dengan ini
bersetuju dengan syarat-syarat temubual yang telah diadakan di antara saya dengan
Universiti Teknologi MARA. Syarat-syarat tersebut adalah seperti berikut:

1. Rakaman hasil temubual ini adalah bertujuan untuk kegunaan pengajaran, penyelidikan dan penerbitan tanpa melibatkan bayaran/ tuntutan dari mana-mana pihak. Walaubagaimanapun bagi tujuan selain daripada yang tersebut, persetujuan daripada tokoh perlu diperolehi.
2. Rakaman hasil temubual yang tersebut di atas adalah diserahkan dan menjadi hak milik sepenuhnya Universiti Teknologi MARA untuk penyimpanan kekal dan boleh mengambil apa-apa tindakan yang difikirkan perlu bagi memelihara rakaman dan transkrip ini.
3. Pihak Fakulti Pengurusan Maklumat, Universiti Teknologi MARA boleh membuat transkrip rakaman dan transkrip-transkrip ini perlu/tidak perlu disemak oleh tokoh (interviewee).
4. Rakaman dan transkrip ini akan dibuka kepada semua penyelidik sama ada dari Malaysia atau luar negara yang bertujuan membuat penyelidikan yang sah dengan syarat -
  - a. Apabila petikan diambil dari rakaman/transkrip ini untuk digunakan di dalam penerbitan, tesis dll, sumbernya (tokoh) hendaklah diakui oleh penyelidik-penyelidik.

Nama peserta kajian: RAZAK BIN JENIK
Tarikh: 19/11/2021

Pensyarah: Nor kamariah Bt Chik
b.p.Dekan
Fakulti Pengurusan Maklumat
Universiti Teknologi MARA.

INDEKS

A

alat · 17, 28, 40, 62, 64, 89, 90, 91
alat muzik · 64, 89, 90
alunan · 34, 48, 70, 90

L

Lagu · 25, 31, 39, 55, 57, 77, 80, 81, 82,
83, 86, 89

M

Mak Inang · 77, 78, 82, 83, 85, 90
Mak Yong · 79, 90
muzik · v, 71, 89, 90

O

Oral History · 87

P

Pantun · 91
pelengkuk · 91
pemain · 20, 85, 90
persembahan · v, 12, 37, 41, 61, 88, 89,
90, 91

R

rebana · 26, 27, 28, 32, 39, 40, 47, 48, 49,
50, 65, 66, 68, 90
RODAT · 1, i, v, vi, 12, 14, 17, 71, 72, 74,
87, 88

S

sejarah lisan · 12, 88
seni rodan · 15, 35, 37, 47, 64, 68, 69, 89,
90, 91, 92
seni warisan · v, 12, 87, 88, 92
suara · 19, 24, 26, 28, 30, 40, 61, 62, 84,
91
Suara · 70, 84, 86
susun atur · 91

T

tarian · 28, 49, 51, 71, 89, 91
tepuk tar · 26, 27, 28, 91
tokoh · v, 12, 14, 20, 24, 25, 26, 27, 28,
30, 32, 33, 34, 35, 39, 40, 41, 44, 47,
48, 49, 50, 51, 54, 56, 57, 58, 59, 60,
61, 62, 64, 65, 69, 70, 87, 88
tradisional · v, 12

W

Wayang Kulit · 74, 79